

Håndbog for
**Folkekirkens Forsikrings- og
Selvforsikringsordning**
2017

Indhold

1. Indledning.....	6
1.1. Introduktion.....	6
1.1.1. Hvad betyder begreberne	6
1.2.1 Skader på bygning og/eller løsøre (tingskader).....	7
1.2.2. Entrepreseskader	7
1.2.3. Ansvarsskader (ansvarsforsikring)	8
1.2.5 Brilleskader.....	9
2. Bærende principper	9
3. Folkekirkens Selvforsikring	10
3.1. Almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikring (bygning og løsøre).....	10
3.2. Kommentarer til almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikring (bygning og løsøre)	21
3.2.1. Sikrede under Folkekirkens Selvforsikring (pkt. 100)	21
3.2.2. Hvor dækker Folkekirkens Selvforsikring (pkt. 200)	22
3.2.3. Hvilke skader er dækket under Folkekirkens Selvforsikring (pkt. 300)	22
3.2.4. Hvilke skader dækkes ikke af Folkekirkens Selvforsikring (pkt. 400).....	23
3.2.5. Hvad er dækket under Folkekirkens Selvforsikring (pkt. 500 og 600): ..	24
3.2.5.1. Bygningen	24
3.2.5.2. Løsøre	24
3.2.5.3. Andet.....	25
3.2.7. Selvrisiko (pkt. 730)	26
3.3. Eksempler på skader	26
3.3.1. Brandskade	26
3.3.2. Hærværk og vandalisme.....	26
3.3.3. IT-udstyr – kortslutning	27
3.3.4. Storm- og vandskade.....	27
3.3.5. Røveri/transportskade	27
3.3.6. Indbrud/brandboks.....	27
3.4. Almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikring (bygge- og anlægsarbejder – entreprise)	28
3.5. Kommentarer til almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikring (bygge- og anlægsarbejder – entreprise)	30
3.5.1. Hvem er dækket (sikrede).....	30
3.5.2. Hvor dækker forsikringen	30
3.5.3. Tingskader (bygge- og anlægsarbejder)	31

3.5.4. Erstatningsansvar	31
3.6. Eksempler på skader	31
3.6.1. Fejlmontering af oliefyr under renovering	31
3.6.2. Utætheder i tag i forbindelse med tagrenovering	31
3.7. Fremgangsmåde i tilfælde af skade på bygning og/eller løsøre	32
3.7.1. Administration af skader	32
3.7.2. Skadebehandling	32
3.7.3. Kontakt Nationalmuseet	32
3.7.4. Sagkyndig medvirken og honorar til byggesagkyndig	33
3.7.5. Indhentning af tilbud og udbetaling af erstatning	33
4. Ansvarsforsikring	34
4.1. Principper for ansvarsforsikring	34
4.2. Almindelige betingelser for ansvarsforsikring for Den danske Folkekirke	34
4.3. Kommentarer til forsikringsbetingelserne for ansvarsforsikringen	41
4.3.1. Hvem er omfattet af ansvarsforsikringen	41
4.3.2. Hvilke skader er dækket af ansvarsforsikringen	41
4.3.3. Afgrænsning over for andre forsikringer	41
4.3.4. Ansvar ved byggearbejder (se også afsnit 3.4)	41
4.3.5. Geografisk område	42
4.3.6. Forsikringssummer	42
4.3.7. Selvrisiko	42
4.3.8. Bygherreansvar, jf. § 2, stk. 1	42
4.3.9. Forureningsansvar, jf. § 2, stk. 3 og 4	42
4.3.10. Ikke registrerede arbejdsmaskiner og køretøjer, jf. § 2, stk. 6	42
4.3.11. Produktansvar, jf. § 3	43
4.3.12. Fareafværgelse, jf. § 5	43
4.3.13. Aftale om ansvar og erstatning, jf. § 6	43
4.3.14. Forsikringstiden, jf. § 10	43
4.4. Eksempler	43
4.4.1. Uhensigtsmæssig indretning	43
4.4.2. Manglende snerydning	43
4.4.3. Hus- og grundejeransvar	43
4.4.4. Arbejdsmaskine	44
4.4.5. Tredjemands ting kontra egne ting	44
4.5. Hvordan forholder man sig ved skade	44

5. Arbejdsskadeforsikring.....	45
5.1. Hvad er arbejdsskadeforsikring	45
5.2. Hvem omfatter loven?.....	45
5.3. Ansatte og dækningsområde.....	45
5.3.1. Foreninger på det folkekirkelige område.....	46
5.3.1.1. Hvornår er der tale om en forening i arbejdsskadesikringslovens forstand? 46	
5.3.1.2. Foreningers pligt at tegne arbejdsskadeforsikring.....	46
5.3.1.3. Foreningers ansatte og arbejdsskadeforsikring	47
5.3.1.4. Medlemmer af folkekirken og menighedsrådet samt frivillige medhjælpere og arbejdsskadeforsikring	47
5.3.1.5. "Besøgsvener"	48
5.3.1.6. Ansatte i folkekirken, der i deres fritid udfører frivilligt ulønnet arbejde (bibelstævne, rockkoncert)	48
5.3.2. Ansatte i folkekirken – arrangementer, personalefester og lignende	48
5.3.2.1. "Firmaarrangementer"	49
5.3.2.2. Personalefester	49
5.3.3. Ansatte i folkekirken – kurser, tjenesterejser og lignende.....	49
5.3.3.1. Kurser	49
5.3.3.2. Tjenesterejser.....	50
5.3.4. Ansatte i folkekirken – ikke-godkendte samarbejder mellem menighedsråd samt andet arbejde underlagt et forbud fra arbejdsgivers side.....	50
5.3.5. Ansatte i folkekirken – håndsrækninger og tjenester	51
5.3.5.1. Håndsrækninger, tjenester, vennetjenester, hjælp.....	51
5.4. Hvad er en arbejdsskade?.....	51
5.4.1. Arbejdsulykke	51
5.4.2. Erhvervssygdomme.....	52
5.5. Erstatningsydelse.....	52
5.5.1. Godtgørelse for varigt mén.....	52
5.5.2. Erstatning for tab af erhvervsevne.....	52
5.5.3. Erstatning for tab af forsørger	52
5.6. Anmeldelsesregler	53
5.6.1. Refusion af behandlingsudgifter	53
5.6.2. Legemsskadeanmeldelse – ulykke	53
5.6.3. Legemsskadeanmeldelse – sygdom	54
6. Andre forsikringstyper.....	55

6.1. Rejseforsikring.....	55
6.1.1. Særligt for beredskabspræster	55
6.2. Motorkøretøjsforsikring	55
6.3. Ejerskifteforsikring	56
6.3.1. Ejerskifteforsikring (udtages af køber).....	56
6.3.2. Sælgeransvarsforsikring (udtages af sælger)	56
6.4 Sundhedsforsikring.....	57
6.5. Ansvarsforsikring	57
6.6. Forsikringer der ikke kan tegnes.....	57
6.6.1 Gravstedsforsikring.....	57
6.6.2 "Konfirmandforsikring"	57
6.6.3 Kautionsforsikring.....	58
6.6.4 Retshjælpsforsikring.....	58
7. Uenighed.....	58
8. Rådgivning.....	58
9. Økonomi	59
9.1. Kontanterstatning.....	59
9.1.1. Kontanterstatning ved løsøre.....	59
9.1.2. Kontanterstatning ved bygning.....	59
9.2. Indestående på forsikringsdeltagers bankkonto	59
9.3. Regres.....	59
10. Stikprøver.....	59
11. Ofte stillede spørgsmål	60
Bilag 1 – vejledning i mekanisk sikring mod tyveri	63
Bilag 2 – vejledning i forebyggelse og bekæmpelse af skimmelsvamp.....	67
Stikordsregister	68

1. Indledning

1.1. Introduktion

Denne forsikringshåndbog indeholder en beskrivelse af folkekirkens forsikrings- og selvforsikringsordning og de tilhørende forsikringsbetingelser.

Ordningen gælder alle folkekirkens selvejende kirker, præsteembeder, provsti- og stiftsadministrationer, de folkekirkelige uddannelsesinstitutioner m.v. og menigheds-samarbejder iht. gældende lovgivning.

Ordningen omfatter:

- 1 Selvforsikring for folkekirkens bygninger og løsøre m.v. (tingskadeforsikring).
- 2 Selvforsikring af folkekirkens bygge- og anlægsarbejder inkl. ansvarsforsikring (entreprise). Denne forsikring er et tillæg til selvforsikringen nævnt under 1.
- 3 En ansvarsforsikring for hele folkekirken og de i folkekirkens tjeneste værende personer.
- 4 En arbejdsskadeforsikring for alle folkekirkens og Kirkeministeriets ansatte.

Læs mere under anmeldelse af skader nedenfor under afsnit 1.2.

Forsikringsdeltagerne kan som udgangspunkt ikke tegne yderligere dækning mod risici omfattet af ovennævnte forsikringer. Derimod kan forsikringsdeltagerne tegne sådanne forsikringer som beskrevet i håndbogens afsnit 6, herunder motorkøretøjsforsikring.

Folkekirkens Forsikringsenhed har siden 1. juli 2013 varetaget brand- og tingskader samt arbejdsskader pr. 1.januar 2014.

Gjensidige Forsikring varetager ansvarsforsikringen.

1.1.1. Hvad betyder begreberne

Selvforsikring:

Selvforsikringen er en ordning som er oprettet til dækning af udgifter til skader, hvilket betyder at selvforsikringen ikke er en forsikring i traditionel forstand. Ordningen skal således blot "hvile i sig selv" økonomisk, og ingen skal tjene på den. Selvforsikringsordningen administreres dog på samme måde som en traditionel forsikring. Fællesfonden afholder udgifterne til betaling af indtrufne skader på folkekirkens bygninger og løsøre mv., der er erstatningsberettiget i henhold til "Almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikring (bygning og løsøre)" og "Almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikringsordning (entreprise)".

Forsikringsdeltager/sikrede

Ved "forsikringsdeltager" forstås dem der er dækket af selvforsikringsordningen, dvs. menighedsråd, kirkemusikskoler, FUV, provstier mv.

Ved "sikrede" forstås dem der er forsikret gennem ansvarsforsikringen eller arbejdsskadeforsikringen.

Administrator:

Administrator af selvforsikringsordningen er Forsikringsenheden. Alle henvendelser om ordningen skal rettes til Forsikringsenheden. Se under afsnittet "Anmeldelse af skader m.m.", pkt. 1.2.1. Skader på bygning og/eller løsøre (tingskader).

All-Risk:

Selvforsikringens dækning er bygget op omkring det såkaldte *all-risk* forsikringsbegreb. En all-risk forsikring adskiller sig fra traditionelle bygnings- og løvsøreforsikringer alene på princippet om, at alle pludselige skader på de forsikrede genstande som udgangspunkt er dækket, medmindre det direkte er undtaget i de almindelige betingelser, hvorimod en traditionel forsikring positivt nævner, hvilke skader der er dækket.

AB 92:

Standardbetingelser til bygge- og anlægsarbejder samt totalentreprise.

AB 92 er et frivilligt regelsæt som dækker aftaleforholdet mellem bygherre og entreprenør. En lang række af byggeriets parter, repræsenterende både entreprenørside og bygherreside (og det daværende Boligministerium), har i fællesskab udarbejdet AB 92, som for længst har opnået status som "byggeriets Bibel".

AB 92 dækker situationer med fag-, stor- eller hovedentreprise.

Såfremt en entreprenør meddeler forsikringsdeltageren, at entreprenøren ønsker at være medforsikret i henhold til AB 92, sker dette automatisk, såfremt der ligger skriftlig dokumentation herfor. Der skal ikke gives meddelelse til stift, ministerium eller anden myndighed herom.

1.2. Anmeldelse af skader

1.2.1 Skader på bygning og/eller løvsøre (tingskader)

Anmeldelse af skader på bygning og/eller løvsøre sker til Forsikringsenheden, og det foregår elektronisk via Den Digitale Arbejdsplads (DAP) under Forsikringshåndbogen.

I tilfælde af spørgsmål eller ved konkret behov kan Forsikringsenheden kontaktes på

Folkekirkens Forsikringsenhed

Mail: fe@km.dk
Telefon: 70 20 19 91
Telefontid: Mandag 8-16
Tirsdag-fredag 9-15
Postadr.: Hestemøllestræde 3 A
3000 Helsingør

1.2.2. Entrepreseskader

Anmeldelse af entrepreseskader – skader under bygge- og anlægsarbejde – sker til Forsikringsenheden, og det foregår elektronisk via Den Digitale Arbejdsplads (DAP) under Forsikringshåndbogen.

I tilfælde af spørgsmål eller ved konkret behov kan Forsikringsenheden kontaktes på

Folkekirkens Forsikringsenhed

Mail: fe@km.dk
Telefon: 70 20 19 91
Telefontid: Mandag 8-16
Tirsdag-fredag 9-15
Postadr.: Hestemøllestræde 3 A
3000 Helsingør

1.2.3. Ansvarsskader (ansvarsforsikring)

Hvis der rejses erstatningskrav mod forsikringsdeltager for erhvervs- og/eller produkt-skader, som involverer personer, der er i tjenesteforhold i Folkekirken, skal der ske anmeldelse til Gjensidige Forsikring.

Skadesanmeldelsen (erhvervs- og produktansvar) foregår ved udfyldelsen af skadesanmeldelsesblanket, der kan hentes elektronisk på Gjensidige Forsikrings hjemmeside på følgende link:

<https://www.gjensidige.dk/Erhverv/Selvbetjening/Anmeld#ansvarsskade>

Til udfyldelse af skadesanmeldelsen skal policenummeret benyttes.

Policenummeret er: 7064643

Gjensidige Forsikring A/S kan kontaktes på følgende adresse:

Gjensidige Forsikring

A.C. Meyers Vænge 9
2450 København SV
Tlf. 70 10 90 09

Har man ikke adgang til internettet, kan en papirudgave af blanketten rekvireres ved at tage kontakt til Gjensidige Forsikring på ovenstående adresse. Den udfyldte blanket returneres til samme adresse.

1.2.4 Arbejdsskader

Ved arbejdsskade (arbejdsulykke), skal forsikringsdeltager anmelde skaden til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), tidligere Arbejdsskadestyrelsen, elektronisk via EASY, jf. nedenstående link:

<https://indberet.virk.dk/arbejdsmarkedets-erhvervssikring/arbejdsulykke-easy>

Policenummer til arbejdsskader er 7020 1991 og policens startdato: 1. januar 2014.

Man tilmelder sig EASY ved at gå ind på ovenstående link og bestille pinkode (førstegangs-kode). Vælg ”Tilmeld virksomheden”.

Alle arbejdsskader skal anmeldes til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), via EASY, som behandler alle skader. Ved anmeldelse skal Folkekirken Forsikringsenhed vælges som forsikringsselskab, som forestår eventuel udbetaling af erstatning. Når en arbejdsulykke er blevet anmeldt i EASY, bliver anmeldelsen automatisk sendt videre til de rigtige modtagere. Det kan for eksempel være Arbejdsmarkedets Erhvervssikring eller Arbejdstilsynet.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES)

Kongens Vænge 8
3400 Hillerød
Tlf. 70 11 12 77

Læs mere på www.aes.dk og www.aes.dk/nyeas

Erhvervssygdomme skal anmeldes elektronisk af lægen eller tandlægen ved brug af EASY.

Arbejdstilsynet kan kontaktes på nedenstående adresse/telefonnummer:

Arbejdstilsynet

Postboks 1228
0900 København C
Tlf.: 70 12 12 88

1.2.5 Brilleskader

Anmeldelse af brilleskader sker elektronisk via Den Digitale Arbejdsplads (DAP) under Forsikringshåndbogen.

Se nærmere på www.aes.dk vedrørende brilleskader.

2. Bærende principper

2.1. Tilsyn – forebyggelse af skader

Alle forsikringsdeltagere skal sørge for at føre tilsyn med det forsikrede.

Ifølge den kirkelige lovgivning har et menighedsråd et selvstændigt ansvar for løbende at føre tilsyn med kirke og kirkegård samt med andre bygninger og arealer, som hører til kirken eller kirkegården – menighedsrådet har ansvaret for det daglige tilsyn med kirkebygningen, dens inventar og udsmykning, kirkegården og de bygninger, som findes til brug for kirke eller kirkegård (§ 23 i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, § 34 i bekendtgørelse om folkekirkens kirkebygninger samt § 17 i lov om menighedsråd).

I forbindelse med dette løbende tilsyn vil det være hensigtsmæssigt at indtænke forebyggelse af skader – f.eks. sikring mod tyveri, mod stormskader mv. – af hensyn til kirken og kirkebygningerne men også af almene omkostningsbegrænsende hensyn.

2.2. Vedligeholdelse

Det følger af forsikringsdeltagernes ansvar for at føre tilsyn, jf. ovenfor, og af selvforsikringsbetingelsernes pkt. 801, at de forsikrede bygninger og genstande til stadighed skal vedligeholdes. F.eks. skal en ejendom med visse mellemrum behandles med træbeskyttende midler og maling, taget understryges, ventiler og afløb renses. Rådne, rustne, tærede, slidte og defekte dele skal udskiftes.

Det følger desuden af betingelserne, at forsikringsdeltager er forpligtiget til løbende at sørge for at vedligeholde det forsikrede, da selvforsikringen ikke dækker genstande, som er gradvist forringede jf. pkt. 412.

2.2.1. Inventarlist

Et vigtigt og nyttigt redskab er inventarlist, der skal føres og ajourføres, sådan at forsikringsdeltageren ikke blot har det daglige overblik, men også i tilfælde af en skade nemt kan konstatere, hvilke genstande der er berørt af skaden.

2.3. Tabsbegrænsning – når skaden er sket

I tilfælde af en skade har forsikringsdeltageren pligt til selv at søge at begrænse skaden. Dette fremgår af almindelige omkostningshensyn og af forsikringsansvarslovens § 52, hvor der bl.a. står at den sikrede efter evne skal afværge eller begrænse skaden når en forsikringsbegivenhed er indtrådt, eller ved umiddelbar fare for dens indtræden.

3. Folkekirkens Selvforsikring

3.1. Almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikring (bygning og løsøre)

i tilslutning til lov om forsikringsaftaler (i det omfang, denne efter sin natur kan finde anvendelse), samt relevante kirkeministerielle love.

100 Deltagere/sikrede

200 Forsikringssted

300 Skader, som erstattes

400 Undtagelser:

410 Generelt

420 Bygning

430 Bygning og løsøre

440 Løsøre

500 Bygning

510 Forsikrede genstande

520 Forsikringsværdi/forsikringssum

530 Skadetilfælde

540 Erstatningens udbetaling

600 Løsøre

610 Forsikrede genstande

620 Forsikringsværdi/forsikringssum

630 Skadetilfælde

700 Skadetilfælde - generelt

710 Afværgelse af skade

720 Forsikring andetsteds

730 Selvrisiko

800 Fællesbetingelser

810 Særlige forhold

820 Fremgangsmåde i skadetilfælde

830 Erstatningens fastsættelse

900 Definitioner

100 Deltagere/sikrede

110 Deltagere i Folkekirkens selvforsikringsordning er Folkekirkens selvejende kirker, præsteebder, provstiadmissioner, stiftsadministrationer og Folkekirkens uddannelsesinstitutioner mv.

120 Sikret er den, der i skadetilfælde har ret til forsikringsydelsen.

121 Medforsikret er tillige rettig-hedshavere ifølge AB 92 og lign. standardaftaler, såfremt disse skriftligt anmoder om det.

121 Ordningen respekterer panthaveres retsstilling.

200 Forsikringssted

210 Selvforsikringsordningen dækker de steder, forsikringsdeltagernes ejendom (bygning og løsøre mv.) sædvanligvis forefindes.

211 Endvidere dækkes med indtil 10.000.000 kr. under transport og i bygninger andetsteds i Europa.

211.1 Denne dækning omfatter ikke rede penge udover det i punkt 614 og 615 anførte.

300 Skader, som erstattes

310 Selvforsikringsordningen dækker direkte fysisk tab eller skade på forsikringsdeltagernes genstande ved pludselige og uforudsete begivenheder af en hvilken som helst årsag, uanset at årsagen ikke er pludselig.

311 Desuden dækkes skade på bygning forårsaget af:

311.1 udsivning af vand fra skjulte vand-, varme- og sanitetsinstallationer i bygningen, samt

311.2 svamp og insekter.

311.2.2 Dækningen gives for direkte skader forårsaget af angreb af træ- og murødelæggende svampe og insekter i de forsikrede genstande (Se definitioner pkt. 915).

311.2.3. Ved angreb af træødelæggende insekter foretages udskiftning eller afstivning af det angrebne træ, når det er påkrævet af hensyn til træets bæreevne.

311.2.4. Ved angreb af murødelæggende insekter, repareres beskadiget mørtel, når det er påkrævet af hensyn til murværkets bæreevne.

311.2.5. Angreb, der alene har indvirkning på det angrebnes udseende, såsom borehuller og misfarvning, betragtes i denne sammenhæng ikke som ødelæggende.

320 Selvforsikringsordningen dækker skader eller tab, der er opstået efter d. 31. marts 1999.

400 Undtagelser:

410 Generelt

411 Selvforsikringsordningen dækker ikke skade og/eller tab, der hidrører fra:

411.1 atomkernereaktioner, fx kernespløtning (fission), kernesmeltning (fusion) og radioaktiv stråling, hvad enten skaden indtræder i krigs- eller fredstid. Skade, som direkte eller indirekte er forårsaget af kernereaktioner, benyttet til sædvanligt industrielt, medicinsk eller videnskabeligt formål er imidlertid dækket, når der er tale om forskriftsmæssig anvendelse, der ikke har stået i forbindelse med reaktor eller acceleratordrift,

411.2 jordskælv, cykloner, tornadoer, vulkanudbrud eller andre naturkatastrofer (undtaget stormflod og stormfald, jf. lov om stormflod og stormfald),

411.3 krig, krigslignende handlinger, neutralitetskrænkelser, borgerkrig, oprør eller borgerlige uroligheder,

411.4 beslaglæggelse, nationalisering eller revolution,

- 411.5 beskadigelse af kosmetisk art samt farveforskelle mellem erstattede og ikke-skaderamte genstande.
- 412 Selvforsikringsordningen dækker endvidere ikke:
- 412.1 tab og/eller skade på genstande, hvis skaden består i, at disse genstande er gradvist forringet, fx på grund af:
- slid og ælde,
  - rust, tæring eller korrosion,
  - mangelfuld vedligeholdelse,
  - genstandens egen beskaffenhed,
- Undtagelsen gælder ikke for skade på de i pkt. 512 a), b), c) og d) nævnte bygningsdele. Erstatningsudmåling for førnævnte bygningsdele fastsættes under iagttagelse af reglerne i pkt. 533.
- 412.2 fejlkonstruktion og materialefejl,
- 412.3 tab forårsaget af andre strafbare forhold end ran, røveri, tyveri og hærværk.
- Simpelt tyveri af løse genstande er undtaget, bortset fra simpelt tyveri fra kirkebygninger som holdes åbne i dagtimerne, samt fra aflåste motorkøretøjer, når der kan konstateres voldeligt opbrud.
- 412.4 pådragelse af enhver form for erstatningsansvar, eller foranstaltninger til afværgelse heraf.
- 412.5 Selvforsikringsordningen dækker hærværk og tyveri af robotplæneklippere, hvis robotplæneklipperen indeholder en GPS-tracker og er mærket som forsikringsdeltagerens ejendom. Robotplæneklipperen må ikke kunne startes uden nøgle eller indtastning af en PIN-kode. Lade-stationen skal være placeret så den ikke kan ses fra offentlig vej eller sti. Robotplæneklipperen er kun dækket hvis den kører mellem kl. 07.00 og kl. 17.00.

420 Bygning

- 421 Selvforsikringsordningen dækker ikke skade og/eller tab, der hidrører fra:
- 421.1 tørkogning af kedler, dog dækkes kedler til rumopvarmning,
- 421.2 frostsprængning, medmindre dette er en umiddelbar følge af en i øvrigt dækningsberettiget skade.
- 422 Selvforsikringsordningen dækker endvidere ikke:
- 422.1 tab og/eller skade opstået ved bygge-, anlægs- eller nedbrydningsarbejde, renovering og reparationsarbejde, medmindre skaden/ skadeårsagen er brand, eksplosion, sprængning af dampkedler og højtrykskøgekar (autoklaver), lynnedslag, tilsodning, røgskade, sluknings-skade, nedstyrtning af luftfartøj eller genstande herfra eller storm.
- ## 430 Bygning og løsøre
- 431 Selvforsikringsordningen dækker ikke skade og/eller tab, som hidrører fra:
- 431.1 udstrømmende væsker efter frostsprængning i uopvarmede lokaler, medmindre frostsprængningen skyldes tilfældigt svigtende varmforsyning eller andre forhold, som sikrede/forsikringsdeltageren er uden skyld i,
- 431.2 vandskade som følge af optøning af frosne rørledninger, når optøningen ikke udføres af autoriserede fagfolk. Udgifterne til optøningen er ikke omfattet af selvforsikringsordningen,
- 431.3 nedbør og tøbrud, som trænger ind gennem utætheder og åbninger, der ikke er en umiddelbar følge af en anden dækningsberettiget skade på bygningen.
- Dog dækkes skader ved opstigning af grund- og/eller kloakvand, som under voldsomt sky-

- eller tøjbrud ikke kan få normalt afløb.
- 431.4 vand fra tagrender eller nedløbsrør fra tagfladeafvandning, medmindre dette er en umiddelbar følge af en dækningsberettiget skade,
- 431.5 sætningsskade på bygninger eller anden skade, der er en følge af sætningsskade.
- 432 Selvforsikringsordningen dækker endvidere ikke:
- 432.1 skade opstået under påfyldning af eller aftapning fra tanke og/eller tankanlæg samt køle- og fryseanlæg,
- 432.2 skade eller tab, for hvilke en reparation, leverandør, entreprenør eller transportør er ansvarlig ifølge indgået aftale, garantiforpligtelser eller lov.
- 440 Løsøre**
- 441 Selvforsikringsordningen dækker ikke skade og/eller tab som følge af:
- 441.1 væskers eller luftformige stoffers påvirkning, storm, skypumper, snetryk og hærværk (dog dækkes rudeknusning og hærværk på ikke flytbart løsøre), når løsøre befinder sig under åben himmel samt i skure, containere, halvtage, drivhuse, eller konstruktioner, som kun er beklædt med lærred eller plastfolie,
- 441.2 en genstands utilstrækkelige eller manglende emballering, til-dækning eller utilstrækkelige fastgørelse til transportmidlet,
- 441.3 IT-datamisbrug af enhver art, herunder programmanipulation, udeladelse, ændring eller tilfø-jelse af data udført på eller i tilknytning til sikredes IT-udstyr,
- 441.4 mistede data på elektroniske da-tabærende medier, medmindre tabet er en følge af en i øvrigt dækningsberettiget skade,
- 441.5 mistede oplysninger vedrørende fordringer, tilgodehavender og fakturabeløb.
- Dog dækkes omkostninger til re-tablering af nævnte oplysninger, hvis de er en følge af en i øvrigt dækningsberettiget skade.
- 442 Selvforsikringsordningen dækker endvidere ikke:
- 442.1 skade på registrerede motorkø-retøjer, knallerter samt sø- og luftfartøjer.
- 500 Bygning**
- 510 Forsikrede genstande**
- Selvforsikringsordningen omfat-ter de forsikringsdeltagerne til-hørende bygninger inkl. funda-ment. Erstatning for stormflod er betinget af, at Stormrådet har truffet afgørelse om, at der har været stormflod i området på et givent tidspunkt (jf. lov om stormflod og stormfald). Uden særskilt tilkendegivelse er føl-gende indbefattet under selvfor-sikringsordningen, for så vidt det tilhører forsikringsdeltage-ren:
- 511 Faste elinstallationer, herunder:
- stikledninger og hovedtavler,
  - kraftinstallationer frem til sty-retavle respektive motorværn,
  - lysinstallationer (også uden-dørs), herunder faste armatu-rer, men ikke rør, pærer og lysskilte.
- 512 Fast bygningstilbehør, faste byg-ningsdele, faste kirkebygning-sgenstande (fx alter, prædikestol, orgel og faste bænke), nedgra-vede, murede eller støbte bassi-ner og faste installationer af sædvanlig karakter, herunder:
- a) gas-, vand-, og varmeinstalla-tioner
  - b) sanitets- og kloakanlæg
  - c) skjulte stikledninger (vand, varme, gas og olie)
  - d) rumtemperatur- og rumven-tilationsanlæg
  - e) elevatorer

	f) vaskeanlæg og hårde hvidevarer	Erstatning fastsættes til det beløb, det uden unødigt forsinkelse vil koste at genopføre/reparere de beskadigede bygninger i uændret skikkelse på samme sted.
513	Gulvbelægninger, herunder tæpper, der enten er limet fast til et underlag eller lagt på et underlag, der ikke kan betragtes som færdigt gulv.	Der ydes dækning med op til 10% af genopførelses-/reparations-udgiften til sagkyndig bistand.
514	Anlæg til brandmæssig sikring af bygningen eller afsnit deraf samt civilforsvarsmateriel.	Ved stormflod fastsættes erstatningen i henhold til lov om stormflod og stormfald med tilhørende bekendtgørelser.
515	Flagstænger, antenner, befæstede arealer, grundvandspumper, hegn (ikke levende) inkl. porte, låger og portaler, tårn- og facadeure.	531 Ved erstatningsfastsættelsen kan ikke benyttes priser for dyrere byggematerialer end i de skaderamte bygninger, og højst for byggematerialer og byggemetoder, der er gængse på skadetidspunktet.
516	Vægmalerier, relieffer, udvendigt redningsudstyr, herunder hjertestartere, brandslukningsmateriel m.v., udvendig udsmykning på bygningen, kun for deres håndværksmæssige værdi – medmindre kirkelige myndigheder kræver kunstnerisk retablering.	531.1 Dog ydes der dækning til opfyldelse af de særlige krav til byggemåde og byggematerialer, som måtte blive stillet af kirkelige myndigheder eller fredningsmyndighederne.
517	Haveanlæg og kirkegårdsanlæg samt erhvervsmæssige plantager og skove, i det omfang forsikringsdeltageren ikke kan kræve udgifterne dækket af det offentlige. For beplantning erstattes alene udgifter til nyplantning. Det vil for buske og træer sige ikke over 4-6 år gamle planter. Erstatningen forudsætter at retablering har fundet sted. For plantager og skove dækkes udelukkende skader som følge af brand og stormfald. Erstatningen for stormfald er betinget af, at Stormrådet har truffet afgørelse om, at der har været stormfald i området på et givet tidspunkt (jf. lov om stormflod og stormfald).	532 Der tages ved erstatningens fastsættelse hensyn til ændringer af byggepriser, der måtte finde sted inden for en normal byggeperiode regnet fra skadetidspunktet. 533.1 Såfremt det skaderamte på grund af slid og ælde er værdiforringet med mere end 30% i forhold til nyværdien, fastsættes erstatningen under hensyntagen til værdiforringelsen. 533.2 Uanset bestemmelsen i pkt. 412.1, nedsættes erstatningen for skade på gas-, vand- og varmeinstallationer, sanitets- og kloakanlæg samt skjulte stikledninger, jf. pkt. 512 a), b), c) og d), med:
520	Forsikringsværdi/-sum De forsikrede bygninger er dækket for deres værdi som nye.	- 0 % såfremt anlægget er 0-20 år - 30 % såfremt anlægget er 21-30 år - 50 % såfremt anlægget er ældre end 31 år
530	Skadetilfælde	

534	<p><u>Endvidere dækkes følgende udgifter:</u></p>	resterne til anden anvendelse, fradrages i erstatningen.
534.1	<p><u>Forøgede byggeudgifter</u></p> <p>Forøgede byggeudgifter, som efter en forsikringsbegivenhed, ved istandsættelse eller genopførelse, påføres forsikringsdeltageren til opfyldelse af krav, som stilles af myndigheder i kraft af lovgivningen. Erstatningen beregnes til de udgifter af ovennævnte art - regnet efter priserne på skadetidspunktet - der vil medgå til istandsættelse eller genopførelse i samme skikkelse, til samme anvendelse og på samme sted.</p> <p>Det er en betingelse,</p> <ul style="list-style-type: none"> - at udgifterne vedrører de dele af bygningen, for hvilke der ydes erstatning, - at dispensation fra bestemmelserne ikke har kunnet opnås, - at bygningens værdiforringelse på grund af slid og ælde ikke overstiger 30% i forhold til nyværdi, - at istandsættelse eller genopførelse finder sted. <p>Dækningen omfatter <u>ikke</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - udgifter, der skyldes mangelfuld vedligeholdelse, - udgifter til gennemførelse af foranstaltninger, som af myndigheder var forlangt eller kunne være forlangt inden forsikringsbegivenheden. <p>Erstatning efter dette punkt er for hver bygning begrænset til 5.000.000 kr.</p>	<p>534.3 <u>Restværdiforsikring</u></p> <p>Såfremt en bygning ved en forsikringsbegivenhed er skadet mere end 50%, kan forsikringsdeltageren vælge i stedet for reparation at få nedrevet og fjernet anvendelige rester og få skaden opgjort som totalskade.</p> <p>Eventuel værdi af materialer, der frigøres ved nedrivningen, godskrives selvforsikringsordningen</p> <p>534.4 <u>Meromkostninger/Huslejetab</u></p> <p>I det omfang forsikringsstedet ikke kan benyttes som følge af en dækningsberettiget skade dækkes:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) dokumenteret tab af lejeindtægt/forpagtningsafgift, b) udgifter til leje af lokaler svarende til de lokaler, som deltageren selv benytter eller stiller til rådighed for præsten eller personale, c) dokumenteret meromkostning i forbindelse med skade på krematorier. <p>Erstatning ydes pr. forsikringsbegivenhed med indtil:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) og b) 1.000.000 kr. og c) 1.500.000 kr. pr. oven, <p>for tiden indtil forsikringsstedet igen kan tages i brug, dog højst 12 måneder efter skadens indtræden.</p> <p>Forsikringsstedet betragtes som taget i brug senest en måned efter skadens udbedring.</p> <p>Genopføres en beskadiget bygning ikke, eller genopføres den i en anden skikkelse, udregnes erstatningsbeløbet for det (kortere) tidsrum, der normalt vil medgå til at sætte bygningen i samme stand som før skaden.</p> <p>Forsinkes udbedringen af forhold, forsikringsdeltageren har</p>
534.2	<p><u>Anvendelige rester</u></p> <p>Såfremt offentlige myndigheders krav, der er stillet før skadetidspunktet, er til hinder for genopførelse af en beskadiget bygning, og dispensation ikke har kunnet opnås, erstattes tillige anvendelige rester under forudsætning af, at bygningens beskadigelse er mindst 50%. Det beløb, der kan inddrives ved salg af</p>	

<p>indflydelse på, ydes ikke erstatning for det derved forårsagede lejetab eller afsavn af egne lokaler.</p> <p>Erstatning ydes alene i det omfang, tabet eller udgifterne ikke kan kræves dækket af anden forsikring.</p>	<p>541</p>	<p>Erstatning udbetales, når retablering af det beskadigede har fundet sted, medmindre der træffes anden aftale med Kirkeministeriet.</p>
<p>534.5 Oprydning udgifter</p> <p>Nødvendige udgifter til:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fjernelse, deponering og destruktion af slukningsvand og effekter anvendt til skadebekæmpelse, - oprydning efter en forsikringsbegivenhed, herunder bortskaffelse og destruktion af de forsikrede genstande, herunder hjælpstoffer til produktion, affald og lign. <p>Selvforsikringsordningen dækker ikke udgifter til opgravning, oprydning, rensning, fjernelse, opbevaring eller anden særlig behandling af jord, vand eller luft i det omgivende miljø, uanset at sådanne foranstaltninger måtte være nødvendiggjort af en af selvforsikringsordningen omfattet begivenhed.</p>	<p>542</p> <p>543</p> <p>544</p>	<p>Udbetaling af erstatning til forsikringsdeltagers fri rådighed sker til forsikringsdeltagerens NemKonto.</p> <p>For bygninger, der henligger forladt og ubenyttet, fastsættes erstatningen med fradrag for såvel værdiforringelse på grund af slid og ælde som for nedsat anvendelighed (dagsværdi).</p> <p>For bygninger, som forud for skaden var bestemt til nedrivning, opgøres erstatningen til materialeværdien med fradrag af nedrivningsomkostningerne. Var nedrivningen ikke umiddelbart forestående, ydes en passende erstatning for afsavn. Den samlede erstatning kan dog ikke overstige det beløb, som erstatningen ville andrage, hvis den var opgjort efter de almindelige bestemmelser for skadeopgørelse af bygningen (dagsværdi).</p>
<p>534.6 Redning og bevaring</p> <p>Rimelige udgifter til redning og bevaring af de forsikrede genstande i forbindelse med en forsikringsbegivenhed.</p>	<p>600</p> <p>610</p>	<p>Løsøre</p> <p>Forsikrede genstande/omkostninger</p>
<p>534.7 Skadebegrænsning</p> <p>Skade, der i forbindelse med en forsikringsbegivenhed påføres de forsikrede genstande ved slukning, nedrivning eller anden forsvarlig foranstaltning for at forebygge eller begrænse de under selvforsikringsordningen dækkede begivenheder.</p>	<p>611</p> <p>611.1</p>	<p>Selvforsikringsordningen dækker forsikringsdeltagerens løsøre. Ved løsøre forstås alle genstande, der ikke er omfattet af punkt 500 - herunder motorkøretøjer, der ikke er registrerede.</p> <p>Det er en betingelse, at genstande af guld og sølv samt kirkens øvrige klenodier, der indeholder ædelt metal, opbevares i overensstemmelse med Kirkeministeriets bestemmelser, når der ikke foregår kirkelige aktiviteter.</p>
<p>534.8 Bortkomst</p> <p>Forsikrede genstande, der bortkommer under en forsikringsbegivenhed.</p>	<p>612</p>	<p>Originalmodeller og originaltegninger som genfremstilles efter en dækningsberettiget skade.</p>
<p>540 Erstatningens udbetaling</p>	<p>613</p>	<p>Kartoteker, kirkebøger, arkiver og registre, elektronisk lagrede</p>

	data samt igangværende skriftlige arbejder som genfremstilles.	620	Forsikringsværdi/forsikringssum
614	Selvforsikringsordningen omfatter rede penge, pengerepræsentativer, værdipapirer, manuskripter og dokumenter, som findes på forsikringsstedet.	621	Værdien af inventar, installationer, maskiner og øvrigt driftsudstyr opgøres på grundlag af nyværdien, hvorved forstås genanskaffelsesprisen umiddelbart før en forsikringsbegivenheds indtræden uden fradrag for alder og brug, men med rimelige fradrag for nedsat anvendelighed eller andre omstændigheder.
614.1	Selvforsikringsordningens dækning er dog begrænset til 10.000 kr. i almindeligt gemme og 30.000 kr. i aflåst, egentligt pengeskab eller boks, pr. begivenhed.	622	Værdien af genstande, som forsikringsdeltageren selv har tilvirket til salg, opgøres på grundlag af den pris, som ved salg på almindelige vilkår ville kunne opnås umiddelbart før en forsikringsbegivenheds indtræden, med fradrag for regelmæssige salgsomkostninger, undgået handelsrisiko samt fordelene ved kontant betaling, dog kun for så vidt forsikringsdeltageren ikke derved opnår en fordel, han ikke ville have opnået, såfremt forsikringsbegivenheden ikke havde fundet sted.
614.2	Selvforsikringsordningen omfatter ikke simpelt tyveri eller tyveri fra pengeskab eller pengeboks, sket ved benyttelse af koden og/eller nøglerne dertil, for så vidt disse har været efterladt på forsikringsstedet.		
614.3	Selvforsikringen dækker tyveri af cykler og ladcykler hvis disse har været aflåst med forsikringsgodkendt lås, jf. de til enhver tid gældende krav fra Forsikring & Pension.		
615	Selvforsikringsordningen omfatter ran eller røveri af rede penge, pengerepræsentativer og værdipapirer, fra forsikringsdeltageren eller dennes personale, såvel på forsikringsstedet som under transport overalt i Danmark. Det er en betingelse for dækning af ran, at der gøres anskrig straks efter ranet.		Værdien af genstande, som forsikringsdeltageren selv har under tilvirkning med senere salg for øje, opgøres på grundlag af produktionsomkostningerne (herunder råmaterialer) med tillæg af andel, dels af forsikringsdeltagerens generalomkostninger, dels af avancen ved færdigvarens salg til en pris, der på almindelige vilkår kunne opnås umiddelbart før forsikringsbegivenhedens indtræden, med fradrag som ovenfor anført.
615.1	Selvforsikringsordningens dækning er dog, for så vidt angår rede penge, pengerepræsentativer og værdipapirer, begrænset til 35.000 kr. pr. begivenhed.	623	Værdien af andre genstande end de i punkt 621 og 622 nævnte opgøres på grundlag af genanskaffelsesprisen umiddelbart før en forsikringsbegivenheds indtræden med rimelige fradrag for alder, brug, nedsat anvendelighed eller andre omstændigheder.
616	Ud over forsikringsdeltagerens egne genstande omfatter selvforsikringen også tredjemands genstande, som forsikringsdeltageren i skadetilfælde har pligt til at erstatte eller bærer risikoen for.	624	Værdien af plantager opgøres på grundlag af genplantningsvær-
616.1	Dækningen for genstande tilhørende tredjemand gælder kun i det omfang, genstandene ikke er dækket ved anden forsikring.		

Kommenterede [VA1]: Flyttes til pkt. 600, evt. som nyt pkt. 614.4.

	dien og træværdien (se definitioner), dog højst 50.000 kr. pr. ha.	633.2	- redning og bevaring (534.5)
		633.3	- skadebegrænsning (534.6)
624.1	I det omfang det faldne træ, trods skade, kan sælges, reduceres erstatningen med salgsværdien.	633.4	- bortkomst (534.7)
625	Ved skade som følge af stormfald fastsættes værdien, jf. pkt. 621 og 622, i henhold til lov om stormflod og stormfald med tilhørende bekendtgørelser.	633.5	<u>Nøgler</u> - forsikringsordningen dækker udgifter indtil 25.000 kr. til omstilling/udskiftning af låse, efter at nøgler er gået tabt i forbindelse med en dækningsberettiget skade eller ved indbrudstyveri hos en hos forsikringsdeltageren ansat.
630	Skadetilfælde	700	Skadetilfælde - generelt
631	I overensstemmelse med de i punkt 620 anførte principper opgøres skaden som forskellen mellem værdien af de forsikrede genstande før og efter skaden.	710	Afværgelse af skade
632	<u>Ved inventar, installationer, maskiner og øvrigt driftsudstyr gælder dog:</u>		I skadetilfælde er forsikringsdeltageren forpligtet til så vidt muligt at afværge eller begrænse skaden, ligesom administrator er berettiget til at foretage sådanne foranstaltninger.
632.1	Tabet opgøres som forskellen mellem de skaderamte genstandes nyværdi og deres værdi efter skaden. Pålægger kirkelige myndigheder herudover sikrede at restaurere f.eks. hellige kar og klenodier, vil udgifter til restaurering være dækket.	720	Forsikring andetsteds
632.2	Beskadigede genstande skal, med mindre anden aftale er truffet med administrator, inden 1 år fra skadedagen, være istandsat eller genanskaffet, respektive istandsættelse eller genanskaffelse skal være betryggende sikret, idet der i modsat fald kun ydes erstatning på grundlag af dagsværdien.	721	Er en del af de selvforsikrede genstande/interesser tillige dækket andetsteds, da skal selvforsikringsordningen først og fremmest anvendes til dækning af de genstande/interesser, som den anden dækning ikke omfatter.
632.3	Forskellen mellem den til nyværdien og den til dagsværdien svarende del af erstatningen kan først udbetales, når de beskadigede genstande er istandsat eller genanskaffet, respektive istandsættelse eller genanskaffelse er betryggende sikret.	730	Selvrisiko
633	<u>Endvidere dækkes:</u>	731	Ved brandskade gælder ingen selvrisiko.
633.1	- oprydningsudgifter (som i punkt 534.4)	731.1	Ved brandskade forstås skade som følge af brand, eksplosion, sprængning af dampkedler og højtrykskøgekar (autoklaver), lynnedslag, tilsodning, røgskade, slukningsskade eller nedstyrtning af luftfartøj eller genstande herfra. Skader fra lynnedslag, der ikke medfører brand, betragtes også som brandskader.
		732	Ved enhver anden skade gælder en selvrisiko pr. forsikringssted (se definition under pkt. 901) på 15.000 kr.
		733	Ved skade som følge af stormflod betales selvrisiko i henhold

	til regler fastsat i lov om stormflod og stormfald med tilhørende bekendtgørelser.	901	Forsikringssted	I relation til selvrisiko, jf. punkt 732, betragtes de bygninger som ligger på samme matr. nr. som et forsikringssted.
800	Fællesbetingelser			
801	Vedligeholdelse			For kirker betragtes alle bygninger beliggende indenfor "kirkediget", som et forsikringssted.
	De forsikrede genstande skal til stadighed vedligeholdes. F.eks. skal en ejendom med visse mellemrum behandles med træbeskyttende midler og maling, taget understryges, ventiler og afløb renses. Rådne, rustne, tærede, slidte og defekte dele skal udskiftes.	902	Brand/ildsvåde	Ved brand forstås en løssluppen, flammedannende ild, der ved egen kraft kan brede sig.
810	Særlige forhold	903	Egentligt pengeskab eller boks	Ved pengeskab forstås et stålskab, som vejer mindst 250 kg og som er svejset i alle sammenføjningerne og aflåst med dirke- og borefri lås.
811	<u>Forsikring andetsteds</u>			
	Er det fastsat i anden forsikringsaftale, som dækker mod samme fare, at erstatningspligten falder bort eller indskrænkes, hvis forsikring er eller bliver tegnet andetsteds, gælder nærværende selvforsikringsordning med samme forbehold.	904	Ekspllosion	Ekspllosion er en momentant forløbende kemisk proces, ved hvilken der udvikles stærk varme og indtræffer en voldsom rumforøgelse af reagerende stoffer.
820	Fremgangsmåde i skadetilfælde	905	Hærværksskader	Begivenheder, der er begrænset til og kun indbefatter forsætlige og bevidst skadevoldende handlinger, der medfører en direkte fysisk beskadigelse.
821	<u>Skadeanmeldelse</u>			
	I skadetilfælde skal forsikringsdeltageren straks anmelde dette til administrator.	906	Ikke flytbart løsøre under åben himmel	Ved ikke flytbart løsøre forstås sådant løsøre, som er nedstøbt eller monteret på et fundament, og som naturligt beror under åben himmel, f.eks. flagstænger, informationstavler og lignende
821.1	Er der tale om ran, røveri, indbrudstyveri, visse påkørselsskader, forsøg på det eller hærværk i forbindelse hermed, skal det desuden straks anmeldes til politiet.	907	Indbrudstyveri	a) Indbrudstyveri foreligger, når tyven enten: <ul style="list-style-type: none"> - ved synlige tegn på vold mod lukke (dør, vindue, lem, port eller lignende) eller bevisligt ved dirke, falske eller tillistede nøgler
830	Erstatningens fastsættelse			
	I forlængelse af bestemmelserne i pkt. 530 og 630 bemærkes, at folkekirken delvist er momsregistreret, hvorfor erstatningen for så vidt angår skader vedrørende momsregistrerede aktiviteter fastsættes eksklusiv moms, mens erstatningen for så vidt angår skader vedrørende ikke-momsregistrerede aktiviteter fastsættes inklusiv moms.			
900	Definitioner			

	<p>har skaffet sig adgang til bygning, lokaler, værelser, lofts- eller kælderrum, eller</p> <ul style="list-style-type: none"> - er kommet ind gennem åbninger, der ikke er beregnet til indgang, eller - stjæler ting gennem åbninger, som tyven umiddelbart forinden har frembragt, f.eks. ved at knuse vinduesrunder. 		
	b) Indbrudstyveri foreligger også i tilfælde af indbrud i nedgravet olietank, der er sikret ved hjælp af dæksel og hængelås, og hvor der er synlige tegn på vold på dæksel og/eller hængelås.	911	Ran Ran er tyveri fra forsikringsdeltageren eller dennes personale, sket åbenlyst og uden anvendelse af vold, og bemærket af den bestjålne eller af andre tilstedeværende i gerningsøjeblikket.
	c) Indbrudstyveri foreligger også i tilfælde af "netbankindbrud", hvorved forstås uautoriseret adgang via netbank i et dansk pengeinstitut til en eller flere af forsikringsdeltagernes bankkonti i dansk eller udenlandsk pengeinstitut.	912	Røveri Ved røveri forstås fratagelse eller aftvingelse af løsøre, værdigenstande, penge eller pengerepræsentativer ved vold eller trussel om øjeblikkelig anvendelse af vold.
	d) Underslæb betragtes ikke som netbankindbrud, idet der ved underslæb forstås at man ved legitim adgang til betroede midler uretmæssigt (og strafbart) gør brug af disse midler.	913	Simpelt tyveri Simpelt tyveri er et tyveri, der ikke kan karakteriseres som indbrudstyveri, ran eller røveri.
908	Kortslutning Kortslutning foreligger ved beskadigelse af elektrisk og elektronisk driftsudstyr med tilhørende installation og isolationsmateriale, når der ikke opstår brand, og når årsagen er kortslutning eller andre elektriske fænomener.	914	Sprængning af dampkedler og højtryksskoger Sprængning foreligger, når en genstand sønderrives under momentan udligning af forskellige tryk i luftformige stoffer i og uden for genstanden. Sønderrivning af andre årsager, så som materialesvigt eller indvirkning af centrifugalkraft, væsketryk eller istryk, er ikke sprængning.
909	Lynnedslag Lynnedslag foreligger, når der på forsikringsstedet kan påvises skade på bygningsdel og løsøre, som en direkte følge af elektrisk varme- eller kraftpåvirkning i forbindelse med lynstrømmens afledning til jord.	915	Svamp/råd Der skelnes forsikringsmæssigt mellem skader forårsaget af råd og skader forårsaget af svamp. For begge skadetyper vedkommende foregår nedbrydningen ved angreb af svampe. Rådskader kan desuden forårsages af bakterier. Svamp og råd kan forekomme i samme stykke træ. Som råd betegnes enhver skade på træ forårsaget af svampe/bakterier, hvor skaden
910	Maskinhavari		Ved maskinhavari forstås skader, der opstår i og er begrænset til maskiners mekaniske og elektriske dele, f.eks. motor, gearkasse, styring m.v.

<p>er karakteriseret ved en langsomt forløbende nedbrydning. Dog kan træværket under særligt ugunstige forhold nedbrydes af råd på relativt kort tid (almindeligt forfald).</p> <p>I modsætning hertil kan et svampeangreb forløbe således, at det ødelægger træet på få år, hvorfor nedbrydningen forsikringsmæssigt får karakter af svamp.</p> <p>Ordningen dækker skader som følger af svamp.</p> <p>Endvidere dækkes skader som følge af skjult råd, når den pågældende skade kun kunne opdages ved nedbrydning af gulv, væg eller loft.</p> <p>Rådskader på døre og vinduer dækkes ikke.</p>	<p>917</p> <p>918</p> <p>919</p> <p>920</p>	<p>Voldsomt tøbrud</p> <p>Ved voldsomt tøbrud forstås store mængder smeltevand, der er fremkommet som følge af temperaturændringer på adskillige grader over frysepunktet ved brat omslag i vejret og når smeltevandsmængden er så stor, at den ikke kan få afløb gennem normalt konstruerede, velvedligeholdte og i øvrigt utilstoppede afløb.</p> <p>Storm</p> <p>Ved storm forstås vindstyrke / vindstød på mindst 17,2 m/sek.</p> <p>Stormflod</p> <p>Ved stormflod forstås oversvømmelse som følge af en ekstremt høj vandstand i havet, der statistisk indtræffer sjældnere end hvert 20. år. Hvorvidt der er tale om stormflod eller ej, afgør Stormrådet, der også afgør om man kan få erstatning for skader efter oversvømmelse og stormfald.</p> <p>Træværdi (realiseringsværdi)</p> <p>Det nettoudbytte, man forventer at kunne få ved umiddelbar hugst og salg af det stående vedforråd i en bevoksning, fratrukket udgifterne til hugst, transport og salg.</p>
<p>916</p>	<p>Voldsomt skybrud</p>	<p>Ved voldsomt skybrud forstås usædvanligt store vandmængder, der falder med en intensitet på</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mindst 15 mm i løbet af 30 minutter, eller 2) mere end 30 mm i løbet af 24 timer, <p>og når nedbøren er så kraftig, at den ikke kan få afløb gennem normalt konstruerede, velvedligeholdte og i øvrigt utilstoppede afløb.</p>

3.2. Kommentarer til almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikring (bygning og løsøre)

3.2.1. Sikrede under Folkekirkens Selvforsikring (pkt. 100)

Deltagere i selvforsikringen er Folkekirkens selvejende kirker, præsteembeder, provstier, stifter og uddannelsesinstitutioner mv. Den enkelte forsikringsdeltager korresponderer/kommunikere direkte med Forsikringsenheden.

Herudover omfatter forsikringen entreprenører ved brand- og stormskader, såfremt entreprenøren skriftligt anmoder forsikringsdeltageren herom, jf. pkt. 121.

Såfremt en entreprenør meddeler forsikringsdeltageren, at denne ønsker at være medforsikret i henhold til AB 92, sker dette automatisk, såfremt der ligger skriftlig dokumentation herfor. Der skal ikke gives meddelelse til stift, ministerium eller anden myndighed herom. AB 92 er et frivilligt regelsæt af standardbetingelser som dækker aftaleforholdet mellem bygherre og entreprenør, og som dækker situationer med fag-, stor- eller hovedentreprise.

3.2.2. Hvor dækker Folkekirkens Selvforsikring (pkt. 200)

Selvforsikringen dækker skader på folkekirkens bygninger samt på løsøre som tilhører folkekirken og som befinder sig på de steder, som løsøret sædvanligvis forefindes. På samme steder dækkes også løsøre tilhørende tredjemand, men som folkekirken har til låns eller leje, jf. mere herom under pkt. 3.2.6.3.

For udlejede/bortforpagtede ejendomme (landbrugsejendomme, forpagterboliger mv.) gælder det, at såfremt det i leje og/eller forpagtningskontrakten er aftalt, at lejer/forpagter er forpligtet til at holde det lejede/forpagtede forsikret, fortsætter disse aftaler. Er det imidlertid aftalt, at forsikringsdeltageren er ansvarlig for tegning af forsikring for det lejede/forpagtede, er bygningen medforsikret. Løsøre og andet indhold i bygningerne, som tilhører lejer/forpagteren, er ikke omfattet af selvforsikringen. Forsikringsdeltageren opfordres til at lade forsikringspligten overføre til forpagteren i forbindelse med ændring af eksisterende eller indgåelse af nye forpagtningsaftaler.

Ordningen dækker med indtil 10 mio. kr. folkekirkens samt lånt/lejet løsøre i andre bygninger, samt under transport og ophold overalt i Europa.

Ordningen omfatter tyveri fra motorkøretøjer såfremt køretøjet har været aflåst, og der er synlige tegn på indbrud (voldeligt opbrud). Skade på registrerede motorkøretøjer og fastmonteret udstyr i dette er ikke dækket af ordningen.

3.2.3. Hvilke skader er dækket under Folkekirkens Selvforsikring (pkt. 300)

Selvforsikringen dækker skader opstået som følge af en hvilken som helst årsag. Hændelsen skal være uforudset og pludselig, men årsagen til skaden behøver ikke at være pludselig (f.eks. et tæret rør der går hul på).

Som pludselige skader kan nævnes

- brandskader,
- glasskader,
- påkørselsskader,
- stormskader,
- vandskader,
- indbrudstyveri,
- simpelt tyveri fra åbne kirker (kun selve kirkebygningen og kun fra kirkerummet, altså ikke fra kontorer eller lignende),
- hærværk (f.eks. graffiti),
- maskinhavari (skader der opstår i og er begrænset til maskinens mekaniske og elektriske dele),
- skade som følge af nedstyrtende genstande,

- skade på genstande som tabes samt
- skade opstået under transport.

Skjulte rør, jf. pkt. 311.1 og 512

Skade på bygning som følge af udsivning af vand fra bygningens skjulte vand-, varme- og sanitetsinstallationer, jf. pkt. 512 a), b), c) og d), dækkes, uanset at skaden ikke er sket pludseligt.

Såvel skaden på bygningen som skaden på selve vand-, varme og sanitetsinstallationen er dækket af selvforsikringen. Erstatningsudmålingen for skaden på installationen foretages dog under hensyntagen til reglerne i pkt. 533.2.

Skade alene på skjulte rør, jf. pkt. 512 a), b, c) og d) dækkes. Erstatningen fastsættes under hensyntagen til fradragsreglerne i pkt. 533.2.

Svampe, insekter og råd, jf. pkt. 311.2

Endvidere dækkes skader forårsaget af træ- og murødelæggende svampe og insekter.

Selvforsikringen dækker ikke insekt- og svampeskader på løsøre, herunder inventar (se dog betingelserne pkt. 512).

Skimmelsvamp er **ikke** en dækningsberettiget svampeskade med mindre udbruddet direkte kan henføres til en anden dækningsberettiget skade (f.eks. vandskade fra skjulte rør).

Endvidere dækkes skader som følge af **skjult råd**, når den pågældende skade kun kunne opdages ved nedbrydning af gulv, væg eller loft.

Rådskader på døre og vinduer dækkes ikke.

Bygge- og anlægsarbejder (entrepriser), jf. pkt. 422.1

Selvforsikringen dækker brand- og stormskader i forbindelse med forsikringsdeltagernes byggearbejder (ny- og tilbygninger), jf. pkt. 422.1. Medforsikret er rettighedshavere i henhold til AB 92, såfremt disse skriftligt anmoder om dette, jf. pkt. 121, ovenfor med pkt. 3.2.1 samt nedenfor med pkt. 3.4.

3.2.4. Hvilke skader dækkes ikke af Folkekirkens Selvforsikring (pkt. 400)

Andre skader end brand- og stormskader i forbindelse med forsikringsdeltagernes byggearbejder (ny- og tilbygninger, renoverings- og restaurationsarbejder) dækkes ikke. Sådanne skader opstået i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder dækkes af Folkekirkens Selvforsikring (entreprise), jf. afsnit 3.4.

Motorkøretøjer, jf. pkt. 442.1

Selvforsikringen dækker skade på ikke-registrerede motorkøretøjer. Ønskes dækning for registrerede motorkøretøjer og knallerter, skal der – ud over den lovpligtige ansvarsforsikring – tegnes kaskoforsikring hos et forsikringselskab.

3.2.5. Hvad er dækket under Folkekirkens Selvforsikring (pkt. 500 og 600):

3.2.5.1. Bygningen

Selve bygningen inkl. fundament, faste kirkebygningsgenstande (f.eks. alter, prædikestol, orgel og faste bænke), glas, herunder ornamentale ruder og bly-indfattede ruder, flagstænger, antenner, befæstede arealer, grundvandspumper, hegn (ikke levende), porte, låger og portaler, tårn- og facadeure, klokker og klokkespil, ringemaskiner, vægmalerier og relieffer mv.

Selvforsikringen dækker også faste bygningsdele, herunder gas-, vand- og varmeinstallationer, sanitets- og kloakanlæg og skjulte stikledninger (vand, varme, gas og olie) samt elevatorer, ligesom plantager og skove (brand og stormfald) også dækkes.

Selvforsikringen dækker i udgangspunktet alle skjulte rørskader. Ved erstatningsfastsættelsen skal der dog tages hensyn til fradragsreglen i pkt. 533 afsnit 2.

Selvforsikringsordningen dækker udskiftningen af den defekte rørdel – ikke hele rørføringen.

Selvforsikringen dækker skade på grund af skjult råd, dvs. rådskader der ikke kunne opdages uden nedbrydning af gulv, væg eller loft. Der er ikke dækning for rådskader på døre og vinduer.

Såfremt bygningen på grund af slid og ælde er værdiforringet med mere end 30 % fastsættes erstatningen under hensyntagen til værdiforringelsen (gælder dog ikke bygningsdele omfattet af pkt. 533.2).

Selvforsikringen dækker også plantager og skove (brand og stormfald).

Privatejede gravsteder, jf. pkt. 517, er ikke omfattet af ordningen. Gravminder der ejes af forsikringsdeltageren er omfattet.

Selvforsikringen dækker bygninger efter fuld- og nyværdiprincippet - dvs. at der erstattes med "nyt for gammelt". Byggeriet vil blive opført i nutidig byggestil, medmindre kirkelige myndigheder eller fredningsmyndigheder stiller særlige krav til byggemåde og byggematerialer, herunder restaurering af beskadigede genstande.

Sædvanligvis genanskaffes/genopføres/reparerer beskadigede genstande. Hvis dette ikke er tilfældet, kan der i ganske særlige tilfælde træffes aftale med Forsikringsenheden om udbetaling af erstatning. Se nærmere under afsnit 9.1 Kontanterstatning.

3.2.5.2. Løsøre

Ved løsøre forstås løst inventar, f.eks. møbler, tæpper, rede penge, ikke-registrerede motorkøretøjer, kirkesølv samt kirkens klenodier. Endvidere kartoteker, kirkebøger, arkiver og registre, IT-udstyr til brug for afvikling af kirkelige handlinger mv. og elektronisk lagrede data samt igangværende skriftlige arbejder som genfremstilles.

Opbevaring af kirkesølv mv. skal ske forsvarligt. Såfremt kirkesølvet mv. opbevares i kirken, skal det ske i pengeskab eller andet forsvarligt brand- og tyverisikkert skab, jf. § 8 i Kirkeministeriets bekendtgørelse nr. 1172 af 19. september 2016 om Folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde. Det anbefales at der kun anvendes testede og godkendte værdiopbevaringsenheder, og at forsikringsdeltageren søger rådgivning i forbindelse med udskiftning af sådanne enheder.

I henhold til Kirkeministeriets "Cirkulære om Folkekirkens og de anerkendte trossamfunds ministerialbøger" af 14. december 1987, (CIS nr. 219 af 14. december 1987) skal hovedministerialbøgerne opbevares i muret, brandsikker boks eller i brandsikkert skab. Kontraministerialbøgerne må om natten ikke opbevares under samme tag som hovedministerialbøgerne, med mindre tilsynet (provsten) tillader dette. Et brandsikkert skabs brandmodstandsevne skal være på mindst 60 minutter.

Selvforsikringen omfatter rede penge mv. med op til 10.000 kr. opbevaret i almindeligt gemme. Af hensyn til selvrisikoen på 15.000 kr. vil dette dog kun blive aktuelt i de tilfælde hvor tabet af de rede penge udgør en del af en skade, der overstiger et samlet beløb på 15.000 kr.

Selvforsikringen dækker op til 30.000 kr. i aflåst, egentligt pengeskab, jf. pkt. 614. Med et egentligt pengeskab menes et godkendt pengeskab af stål som vejer mindst 250 kg og som er svejset i alle sammenføjninger og aflåst med dirke- og borefri lås. Pengeskabe skal dog som minimum være af en kvalitet og beskaffenhed svarende til hvad der tidligere blev betegnet "SKAFOR RØD farveklasse".

Selvforsikringen dækker løsøre efter fuld- og nyværdiprincippet - dvs. at der erstattes med "nyt for gammelt". For så vidt angår inventar, installationer, maskiner og øvrigt driftsudstyr, fastsættes erstatningen uden fradrag for brug og alder, men med rimelige fradrag for nedsat anvendelighed. For andet løsøre fastsættes erstatningen med udgangspunkt i genanskaffelsesprisen med rimelige fradrag for brug og alder.

Selvforsikringen omfatter udgifter til restaurering af delvist skadede løsøregenstande. Det forudsættes, at skaden, der er årsag til kravet om restaureringen, er omfattet af dækningen, og at restaureringen er krævet af stiftsøvrigheden. Det er forsikringsdeltager der har ansvaret for kontakten til stiftsøvrigheden i eget stift.

3.2.5.3. Andet

Løsøre tilhørende tredjemand (lån/leje), jf. pkt. 616

Foruden forsikringsdeltagerens eget løsøre dækker selvforsikringen tillige genstande tilhørende tredjemand, når forsikringsdeltageren i øvrigt bærer risikoen herfor.

I henhold til Danske Lov 5-8-1 er en låntager objektivt ansvarlig for at tilbagelevere en lånt ting i uskadt stand.

Folkekirkens Selvforsikring dækker således skader på lånte/lejede genstande i forbindelse med f.eks. en kunstudstilling, evt. afhængigt af en eventuel indgået

lejekontrakt, og iht. betingelserne i denne forsikringshåndbog. Forsikringsenheden er ikke forpligtet ud over disse betingelser. Deltager opfordres derfor til at være opmærksom på krav fra den der låner genstanden ud.

Tab af nøgler/udskiftning af låse, jf. pkt. 633.5

Selvforsikringen dækker også udgifter med op til 25.000 kr. til omstilling/udskiftning af låse, når nøglerne går tabt som følge af en forsikringsbegivenhed.

Løsøre tilhørende præsten

Selvforsikringen dækker ikke præsters og andre ansattes private løsøre. Der kan forekomme løsøre, som præsteembedet ejer, f.eks. kontorinventar herunder IT-udstyr. Dette vil ofte være placeret i præsteboligen og vil være omfattet af ordningen.

3.2.7. Selvrisiko (pkt. 730)

Der er ingen selvrisiko ved brandskader.

Ved andre skader beregnes en selvrisiko på 15.000 kr. pr. skadebegivenhed.

3.3. Eksempler på skader

3.3.1. Brandskade

Det brænder i kirken fordi man har glemt at slukke et stearinlys. Efter nogen tid er skaden opgjort til følgende:

1. Der er brandskade i kirken for ca. 1 mio. kr.
2. Udgift til korrosionsbehandling af orgel
3. Udgift til opstilling af affugtere
4. Udgift til leje af andre lokaler
5. En privat ildslukker blev benyttet ved branden og den skal genoplades

Hvad er dækket?

Alle ovennævnte udgifter er dækket. Ildslukkeren er dækket under den særlige dækning for skadebegrænsning (pkt. 534.7). Korrosionsbehandlingen og affugtningen er dækket under den særlige dækning for redning og bevaring (pkt. 534.6) og meromkostninger til leje af andre lokaler er dækket under den særlige dækning for Meromkostninger/Huslejetab (pkt. 534.4).

3.3.2. Hærværk og vandalisme

Hærværksmænd hærger en kirkegård og en kirkebygning. De oversprøjter kirkegårdsmur, kirkebygning og gravsteder med maling. Desuden ødelægges ornamentale og blyindfattede ruder samt udendørs lamper.

Hvad er dækket?

Ordningen dækker skaderne på kirkegårdsmuren og kirkebygningen samt på glasset og udendørs lamper.

Privatejede gravsteder er **ikke** dækket under ordningen.

3.3.3. IT-udstyr – kortslutning

Kassererens computer bryder sammen, og forsikringsdeltageren må afholde udgiften til overarbejde for at få retableret de mistede data. Det viser sig, at det var en kortslutning i kirkekontorets elinstallationer, der var årsag til skaden.

Hvad er dækket?

Udgiften til retablering af de mistede data er dækket, da skaden er en følge af en i øvrigt dækningsberettiget skade (kortslutning). Hvis der havde været tale om f.eks. en fejl i programmet, ville der ikke være dækning for skaden.

3.3.4. Storm- og vandskade

En efterårsnat blæser det op til storm med efterfølgende voldsomt regnvejr. Naboen til en præstegård har et gammelt bøgetræ, som vælter ned over præstegårdens tag, og regnvand trænger ind på loftet og ødelægger isoleringen.

Præsten har glemt at lukke vinduet på sit kontor på 1. sal, og regnvand forårsager vandskade på gulvtæppet. Ejendommens kloaksystem kan ikke klare belastningen som følge af skybruddet, så der står vand i kælderen.

Hvad er dækket?

Skaden på præstegårdens tag og isolering er dækket, ligesom vandskaden i kælderen er dækket.

Skaden på gulvtæppet i præstens kontor er ikke dækket, da ordningen ikke dækker nedbør der trænger ind gennem utætheder og åbninger, der ikke er en umiddelbar følge af en anden dækningsberettiget skade på bygningen (pkt. 431.3).

3.3.5. Røveri/transportskade

Menighedsrådets kasserer er på knallert på vej til banken for at indsætte kassebeholdningen. Han medbringer en defekt orgelpibe, som skal repareres. Pludselig træder en mand ud foran ham, og han kører ind i kantstenen. Orgelpiben falder på jorden og beskadiges. Forhjulet på knallerten beskadiges. Manden der trådte ud foran ham, tvinger ved trussel om vold kassereren til at aflevere kassebeholdningen på 50.000 kr. og løber herefter bort fra stedet.

Hvad er dækket?

Røveriet af kassebeholdningen er dækket med max. 35.000 kr. (pkt. 615.1). Skaden på orgelpiben er dækket under transportforsikringen (pkt. 211). Skaden på knallerten er ikke dækket (pkt. 442.1).

3.3.6. Indbrud/brandboks

Ved et indbrud i kirkebygningen stjæles noget af kirkesølvet. Brandboksen ødelægges, hvorved også kirkebøgerne bliver beskadiget. I boksen ligger et sæt nøgler til kirkebygningen, og nøglerne bliver også stjålet.

Hvad er dækket?

Kirkesølvet er dækket inkl. eventuelle udgifter til restaurering (pkt. 611.1). Udgift til reparation af brandboksen er dækket. Udgift til retablering af kirkebøger er dækket (pkt. 613). Udgift til omlægning af låse er dækket (pkt. 633.5).

3.4. Almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikring (bygge- og anlægsarbejder – entreprise)

Dette er et tillæg til almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikring (bygning og løsøre) - med andre ord er der indeholdt en entrepriseforsikring i selvforsikringsordningen, og forsikringsdeltager har ikke behov for at tegne særskilt entrepriseforsikring.

A FORSIKRING AF ARBEJDS-OBJEKTET (ALL RISKS)

A1. Forsikrede genstande

Forsikringen omfatter arbejdsobjektet, de materialer, der er beregnet til at indføres i arbejdsobjektet og de midlertidige anlæg, der anvendes til udførelse af entreprisen.

Ved midlertidige anlæg forstås genstande, der er fremstillet eller anskaffet udelukkende til brug ved udførelse af den forsikrede entreprise, og som medgår hertil.

A2. Skader der erstattes

Forsikringen dækker fysisk tab af og skade på de forsikrede genstande som følge af en hvilken som helst uforudset begivenhed med de angivne undtagelser.

A3. Forsikringen dækker ikke

- A3.1 brand, lynnedslag, eksplosion, eller andre begivenheder, som er dækket under Folkekirkens Selvforsikring (bygning og løsøre).
- A3.2 skader på motordrevne køretøjer, entreprenørmateriel, arbejdsmaskiner, skure, værktøj, stilladser og tilsvarende genstande, bortset fra midlertidige anlæg som anført,
- A3.3 normal afhjælpning af fejl og mangler,
- A3.4 skader, der skyldes slid, rust og anden gradvis forringelse eller mangelfuldt udført arbejde, mangelfulde materialer eller mangelfuld udførelse af projektering, beregning eller konstruktion,

A3.4.1 denne undtagelse er begrænset til den del af arbejdsobjektet, hvori det slidte, forringede eller fejlbehæftede indgår, som bliver direkte ramt af skaden, men vedrører ikke andre dele af arbejdsobjektet, der bliver beskadiget som sekundær følge af den primære skade,

A3.4.2 skade på de dele af arbejdsobjektet, der er blevet afleveret eller taget i brug, jvf. dog pkt. A, 4.1 (afhjælpningsperiode),

A3.5 driftstab eller andet indirekte tab,

A3.6 bod for forsinkelse, manglende udførelse eller manglende opfyldelse af kontraktlignende forpligtelser,

A3.7 tab, der viser sig ved manko, når sådant tab kun konstateres ved opgørelse af regnskabet eller beholdning.

A4. Afhjælpningsperiode

A4.1 I afhjælpningsperioden på 12 måneder, dækkes på policens almindelige og særlige betingelser i øvrigt fysiske skader og tab på de forsikrede genstande, mens de befinder sig på forsikringsstedet, som følge af:

A4.1.1 fejl eller udeladelser i opførelsesperioden og på forsikringsstedet, som først konstateres i afhjælpningsperioden,

A4.1.2 afhjælpning af fejl og mangler, som sikrede i henhold til kontrakten er forpligtet til at udbedre.

B FORSIKRING AF BYGHERRES EK-SISTERENDE BYGNINGSDELE

B1. Forsikrede genstande

Forsikringen omfatter eksisterende bygninger, bygningsanlæg samt løsøre, som tilhører deltagerne i Folkekirkens Selvforsikring, herunder selvejende kirker, præsteembeder, provstiafdelinger og Folkekirkens uddannelsesinstitutioner m.v., eller som disse bærer risikoen for.

Det skal præciseres, at de ved entreprisen medvirkende entreprenører og underentreprenører ikke anses som deltagere i Folkekirkens Selvforsikring under dette afsnit B.

B2. Skader der erstattes

Forsikringen dækker fysisk skade på de forsikrede genstande alene som følge af arbejdets fysiske udførelse.

B3. Forsikringen dækker ikke

B3.1 skader, som ikke skyldes direkte eller umiddelbart arbejde på byggepladsen, eller som skyldes bestående bygningsdeles utilstrækkelige og i forvejen svækkede fundering eller konstruktion,

B3.2 skader, som på grund af arbejdets natur må anses som en uundgåelig eller umiddelbar forudseelig konsekvens af arbejdet,

B3.3 brand, lynnedslag, eksplosion, eller andre begivenheder, som er dækket under Folkekirkens Selvforsikring (bygning og løsøre).

C ENTREPRISEANSVARS-FORSIKRING

C1. Forsikringens omfang

C1.1 Forsikringen omfatter deltagere i Folkekirkens Selvforsikrings erstatningsansvar for skade, tilføjet personer og ting, som er en direkte følge af den fysiske udførelse af den i policen beskrevne entreprise.

C1.2 Forsikringen dækker kun entreprenørers og underentreprenørers erstatningsansvar for skade tilføjet ved,

- midlertidig grundvandssænkning
- ramning og nedvibrering af pæle og spuns
- optrækning og opvibrering af pæle og spuns
- undermuring og understøbning
- afstivningsarbejde
- nedbrydningsarbejde
- sprængningsarbejde

i forbindelse med udførelsen af entreprisen.

C1.3 Dækningssum for entreprenørers og underentreprenørers erstatningsansvar for:

Tingskade: DKK 10.000.000

Personskade: DKK 10.000.000

Selvrisiko

Af enhver skade: DKK 25.000

Anden forsikring

Er der tegnet forsikring mod samme risiko andetsteds, dækker Folkekirkens Selvforsikring sideordnet og med mindst samme forbehold som denne forsikring.

C1.4 Forsikringen dækker også ansvar for skadevoldende følger, der opstår efter byggeperiodens udløb, såfremt de skyldes fejl eller udeladelser begået i byggeperioden uden medvirken af senere begåede fejl eller udeladelser, dog kun for sådanne skader, der er anmeldt skriftligt til Folkekirkens Selvforsikring senest to år efter byggeperiodens udløb.

C2. Undtagelser

Forsikringen dækker ikke ansvar:

- for skade på ting, som sikrede har til lån, leje, opbevaring, afbenyttelse, befordring eller som af anden grund befinder sig i sikredes varetægt, eller

som sikrede har sat sig i besiddelse af,

- for skade på genstande omfattet af entreprisen,
- som følge af, at sikrede ved aftale eller på anden måde har pådraget sig et videregående ansvar end efter dansk rets almindelige regler om erstatningsansvar uden for kontrakt,
- for tab, der skyldes, at entreprisarbejdet ikke opfylder sine formål eller på anden måde ikke er konditionsmæssigt,
- for skade forårsaget af hunde eller ved benyttelse af luftfartøj eller søfartøj,
- for skade forvoldt ved benyttelse af motordrevne køretøjer, herunder selvkørende arbejdsredskaber. Denne undtagelse gælder dog ikke ansvar for skade forvoldt af selvkørende arbejdsredskaber, når disse benyttes som arbejdsredskab på arbejdspladsen, og når ansvaret ikke omfattes af gældende lovgivning om skader forvoldt af motorkøretøjer,
- for skade forvoldt af sikrede med forsæt.

D FÆLLES BETINGELSER

D1. Anmeldelse af skade

D1.1 Sikrede skal straks skriftligt anmelde enhver skade, der må antages dækket under forsikringen til Forsikringsenheden. Sikrede skal give alle oplysninger og yde enhver bistand, der er nødvendigt for, at skadebehandleren kan vurdere og opgøre skaden.

D2. Skadeopgørelse

D2.1 Skade opgøres som de normale omkostninger ved nødvendig udskiftning eller reparation af beskadigede genstande til den stand, hvori de befandt sig umiddelbart før skadens indtræden.

D2.2 Tillige dækkes rimelige omkostninger til afværgelse af skade, som er dækket under nærværende forsikring.

D3. Selvrisiko

D3.1 Ved enhver skade gælder en selvrisiko pr. forsikringssted, se definitionen heraf under Folkekirkens Selvforsikring – bygning og løsøre, pkt. 901, på 15.000 kr.

D3.1.1 Ved skader anmeldt til entrepriseansvarsforsikringen, jf. pkt. C, gælder, bortset fra bestemmelsen i pkt. C, 1.3, en selvrisiko på 15.000 kr.

3.5. Kommentarer til almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikring (bygge- og anlægsarbejder – entreprise)

3.5.1. Hvem er dækket (sikrede)

Deltagere i Folkekirkens Selvforsikring (entreprise) er Folkekirkens selvejende kirker, præsteembeder, provstiadministrationer og Folkekirkens uddannelsesinstitutioner m.v., samt de ved entreprisen medvirkende entreprenører og underentreprenører.

3.5.2. Hvor dækker forsikringen

Forsikringen dækker skade på de forsikrede genstande, mens de befinder sig på byggepladsen, samt de steder forsikringsdeltagernes ejendom (bygning og løsøre mv.) sædvanligvis befinder sig. Endvidere dækkes de forsikrede genstande under indenlandske transporter undervejs hertil.

3.5.3. Tingskader (bygge- og anlægsarbejder)

Som tillæg til Folkekirkens Selvforsikring (bygning og løsøre) omfatter Folkekirkens Selvforsikring (bygge- og anlægsarbejder – entreprise) anden skade end brand- og stormskader i forbindelse forsikringsdeltagernes byggearbejder (ny- og tilbygninger samt renoverings- og restaurationsarbejder.). Selvforsikringen dækker såvel skade på selve byggeobjektet som skade på forsikringsdeltagernes eksisterende ejendom.

Det bemærkes, at brand- og stormskader i forbindelse med forsikringsdeltagernes byggearbejder (ny- og tilbygninger) ikke dækkes af entreprisetillægget men af Folkekirkens Selvforsikring (bygning og løsøre), jf. denne forsikrings almindelige betingelser, pkt. 422.1.

Folkekirkens Selvforsikring (entreprise) dækker ikke skader på entreprenørers og underentreprenørers ejendom.

For hver skade gælder en selvrisiko på 15.000 kr.

3.5.4. Erstatningsansvar

Udover tingskader er selvforsikringen udvidet til også at omfatte det erstatningsansvar, som forsikringsdeltagerne måtte ifalde i forbindelse med disses bygge- og anlægsarbejder. Udover forsikringsdeltagernes erstatningsansvar dækker selvforsikringen også entreprenørers/håndværkeres erstatningsansvar for skader, som disse måtte være erstatningsansvarlige for. Dækningen for entreprenørers/håndværkeres erstatningsansvar er dog begrænset til 10 mio. kr. pr. skade og til de i betingelsernes afsnit C, pkt. C1.2 nævnte tilfælde.

Mens der for deltagerne i selvforsikringsordningen gælder en selvrisiko pr. skade på 15.000 kr. pr. skade, gælder der en selvrisiko for entreprenør/håndværkere på 25.000 kr. pr. skade.

Forsikringsdeltagernes, ligesom entreprenørers og underentreprenørers, erstatningsansvar for skader på tredjemand og dennes ejendom, dækkes også i henhold til almindelige betingelser for Folkekirkens Selvforsikring (entreprise).

3.6. Eksempler på skader

3.6.1. Fejlmontering af oliefyr under renovering

Under renovering af en præstegård bliver et nyt oliefyr monteret. Montøren laver en fejl så trykket på pumpen bliver for højt, og olien spilder ud. Der sker skade på oliefyr, gulve og vægge i kælderrummet. Gulv og vægge opsuger olie og må udskiftes.

Skaden er dækket iht. pkt. B1 i entrepriseforsikringen, der dækker fysisk skade på de forsikrede genstande.

3.6.2. Utætheder i tag i forbindelse med tagrenovering

I forbindelse med mangelfuld renovering af taget på en kirke er der sivet vand ned ad vægge og opstået skjolder på loftet i kirken. Endvidere er inventaret blevet tilsmudset.

Skaden er dækket iht. pkt B1 i entrepriseforsikringen, der dækker fysisk skade på de forsikrede genstande.

3.7. Fremgangsmåde i tilfælde af skade på bygning og/eller løsøre

3.7.1. Administration af skader

Skadebehandlingen sker hos Forsikringsenheden, hvortil alle henvendelser om skadebehandling skal rettes, jf. punkt 1.2.1.

3.7.2. Skadebehandling

Alle tingskader med en forventet skadeudgift, der overstiger forsikringens selvrisiko på 15.000 kr., skal hurtigst muligt og inden igangsættelse af reparation anmeldes. Bemærk dog, at forsikringsdeltager har pligt til selv at søge skaden begrænset, idet kun rimelige omkostninger dækkes af ordningen.

Ved tyveri og hærværk skal der tillige ske anmeldelse til politiet, jf. pkt. 821.1

Ved påkørselsskader skal registreringsnummeret på det skadevoldende køretøj noteres og indsendes med anmeldelsen til Forsikringsenheden. Ved påkørselsskader, hvor skadevolder forlader skadestedet uden at opgive navn og police på sit ansvarsforsikringsselskab, skal der ske anmeldelse af skaden til politiet med oplysning om registreringsnummeret, jf. pkt. 821.1.

Hvis udgifterne til udbedring viser sig at blive væsentligt højere end først antaget, skal Forsikringsenheden kontaktes inden udbedringen påbegyndes.

Forsikringsdeltager betaler selv for retableringen efter en skade, hvorefter udgiften hertil – med fradrag af selvrisiko – refunderes af Folkekirkens Administrative Fællesskab via Forsikringsenheden.

I forbindelse med indsatskrævende skader uden for normal kontortid tages der kontakt til et skadeservicefirma for at begrænse skaden. Link til skadeservicefirma findes her: [Skadeservice](#).

3.7.3. Kontakt Nationalmuseet

Ved pludselig opståede skader, såsom brand- eller vandskade, tyveri, hærværk eller andre hændelser, der forårsager ødelæggelse på kirkebygning, kalkmalerier og inventar, skal forsikringsdeltager omgående kontakte Nationalmuseets kirkekonsulentfunktion:

Forsknings- og Samlingschef, Michael Andersen
Tlf. 41 20 61 10, mail. Michael.Andersen@natmus.dk

Sekretær for Kirkekonsulenterne, Heidi K. Palmelund
Tlf. 41 20 61 21, mail kirkekonsulenter@natmus.dk

Nationalmuseets kirkekonsulenter foretager umiddelbart efter skadehændelsen en besigtigelse for at medvirke til den bedste sikring af bygning og inventar.

Bemærk at istandsættelse af kirkebygninger mv. kan kræve godkendelse af stiftsøvrigheden i eget stift på baggrund af kirkekonsulenternes retningslinjer.

3.7.4. Sagkyndig medvirken og honorar til byggesagkyndig

Ved større skader på bygninger kan forsikringsdeltager tage kontakt til en sagkyndig på byggeområdet, eksempelvis en bygningskonsulent eller arkitekt. Brug af sagkyndig bistand skal stå i et rimeligt forhold til skadens omfang og kompleksitet.

Sagkyndig bistand er sædvanligvis alene nødvendig i forbindelse med tilsyn med genopførelse (reproduktion) af den beskadigede bygning. Den byggesagkyndige er derfor ikke berettiget til honorar for de dele af skadeudgiften, der hidrører fra eksempelvis orgelbyggeres, konservatorers eller andre specialisters indsats.

Honorarer til byggesagkyndige, som finansieres via forsikringsordningen, betales kun på grundlag af faktura og kan højst andrage 10 % af udgiften til genopførelse/reparation af den beskadigede bygning, jf. pkt. 530. Dispensation til højere betaling af byggesagkyndige kan alene gives af Kirkeministeriet.

Hvis offentlige myndigheder eller instanser – så som kommune, Nationalmuseet mv. – har pålagt forsikringsdeltager at få foretaget undersøgelser i forbindelse med genopførelse/reparation af den beskadigede bygning, indgår udgifter til disse undersøgelser som en del af udgifter til skadesudbedring.

3.7.5. Indhentning af tilbud og udbetaling af erstatning

Forsikringsdeltageren rekvirerer selv håndværkere/reparatører.

Det er i alles interesse, at skader udbedres inden for rimelig tid og for rimelige penge. Forsikringsdeltager vælger selv håndværkere/reparatør. Der skal altid indhentes flere tilbud, når udgiften til udbedring skønnes at ville overstige 50.000 kr.

Når skaden er opgjort, sendes opgørelsen inkl. udgiftsbilag til Forsikringsenheden, som formidler erstatningen udbetalt til forsikringsdeltagerens NemKonto.

Ved større skader kan aconto udbetalinger aftales.

4. Ansvarsforsikring

4.1. Principper for ansvarsforsikring

Ansvarsforsikringens hovedformål er at friholde sikrede for uberettigede erstatningskrav samt at udbetale erstatning for de skader, hvor sikrede måtte have pådraget sig et erstatningsansvar.

Efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler skal man for at pådrage sig et erstatningsansvar have begået en handling, man normalt ikke burde foretage eller have undladt at handle, hvor man burde have handlet. Der skal med andre ord være begået en fejl eller forsømmelse, som man kan bebrejdes. Forsikringen dækker altså det erstatningsansvar, man måtte have pådraget sig efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler.

Hvis skaden er hændelig, og man ikke ved at have handlet anderledes kunne have undgået at den indtraf, er man ikke erstatningsansvarlig. Hændelige skader er skader, som ingen kan bebrejdes, eller som ingen er skyld i.

Her følger betingelser og en gennemgang af dækningen, idet det skal understreges, at forsikringsbetingelsernes ordlyd (afsnit 4.2) går forud for gennemgangen af dækningen (afsnit 4.3 og 4.4).

4.2. Almindelige betingelser for ansvarsforsikring for Den danske Folkekirke

§ 1 De sikrede

Forsikringen dækker forsikringstageren og de i forsikringstagerens tjeneste værende personer, samt medlemmer af folkekirkens menighedsråd.

§ 2 Erhvervsansvar

Stk. 1

Forsikringen dækker sikredes erstatningsansvar for skade tilføjet personer eller ting under udøvelse af forsikringstagerens virksomhed samt erstatningsansvar, der pålægges sikrede som ejer eller bruger af enhver form for bygning, grundareal, plantager eller skov. Forsikringen dækker ikke sikredes erstatningsansvar som bygherre.

Stk. 2

Forsikringen dækker ikke ansvar for skade på ting:

- a) tilhørende forsikringstageren,
- b) forårsaget ved, at produkter eller ydelser udebliver, ikke kommer rettidigt frem eller ikke præsteres rettidigt,

- c) forårsaget ved sikredes udførelse af jordarbejder, herunder jordboring og jordgrubning, nedramning og optrækning af spunsvægge eller andet, nedbrydningsarbejder, grundvands-sænkninger og andre grundvandsreguleringer.
- d) forårsaget ved sikredes brug af sprængstoffer.
- e) forårsaget ved arbejder på bygning eller grundareal, der benyttes ved virksomhedens drift, i form af
  - byggearbejder (nybygning, ombygning, tilbygning m.v.), hvad enten de udføres af sikrede eller andre,
  - jord-, vand- eller nedbrydningsarbejder m.v. som nævnte i litra e) og sådanne arbejder udført af andre end sikrede.

Stk. 3

Forsikringen dækker ansvar for forurening af eller igennem luft, jord eller vand fra alle Folkekirkens ejendomme, fra affaldsdepoter eller bortskaffelse af spild-, overskuds- eller affaldsprodukter samt

derved forvoldt skade på person eller ting, såfremt skaden er opstået uventet, utilsigtet og ved et pludseligt uheld og ikke er en følge af, at sikrede forsætligt eller groft uagtsomt har overtrådt de til enhver tid gældende offentlige forskrifter, og i øvrigt kun med den herfor i policen særskilt angivne dækningssum.

Skade på kloak, rørledninger, rensningsanlæg eller tilsvarende som følge af udledning gennem eller til disse anses for en forureningsskade og dækkes med de i nærværende punkt angivne begrænsninger.

Stk. 4

For så vidt angår landbrugsejendomme er der en tilsvarende dækning som beskrevet i § 2 stk. 3, dog fraviges kravet om pludselig skade, hvis de til enhver tid gældende offentlige forskrifter og myndighedskrav ikke er overtrådt, i følgende tilfælde:

- a) skade der skyldes husdyrgødning, ensilagesaft og spildevandsslam, der er udbragt på landbrugsarealer,
- b) udslip fra stationære beholdere omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen, og som højst er 25 år, regnet fra opførelsestidspunktet som fabriksny,
- c) udslip fra fritstående olietanke, der er højst 15 år regnet fra anskaffelsestidspunktet som fabriksny, og udslip fra nedgravede olietanke,
- d) skade der skyldes pludselig opstået skade på produktionsanlæg i driftsbygning, hvis virkningen viser sig over et kort tidsrum, højst i perioden mellem 2 daglige tilsyn.

Stk. 5

For forureningsskader omfattet af § 2 stk. 4 dækkes erstatningsansvar for skade tilføjet personer eller ting, når skaden sker som led i landbrugsproduktion eller fra den tilhørende beboelse.

Inden for den i policen angivne dækningssum for forureningsansvar dækkes rimelige omkostninger til opgravning, bortkørsel og destruktion af jord, der er forurenede enten som følge af en dækningsberettiget skade eller til afværgelse af en umiddelbar truende skade, der ville

være omfattet af dækningen. Efterfølgende reetablering dækkes også.

Forsikringen dækker endvidere omkostninger til konstatering af, om der er indtrådt en dækningsberettiget skade, dog kun såfremt det herved konstateres, at en sådan skade er indtrådt.

For udslip omfattet af § 2 stk. 4 litra b (udslip fra stationære beholdere omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen) dækkes endvidere på egen jord udgifter til oprydning, oprensning, opgravning, deponering, fjernelse og destruktion af jord, søer, damme, vandreservoirer og lignende ejet af forsikringstager. Reetablering af det nævnte, herunder haveanlæg, dækkes også. Dækningen er betinget af, at offentlige myndigheder i kraft af gældende lovgivning stiller eller kan stille krav om oprydning mv., og at denne er nødvendiggjort som følge af udslip fra stationær beholder omfattet af husdyrbekendtgørelsen.

Følgende skader omfattet af § 2 stk. 4 dækkes aldrig:

- a) skade der skyldes udslip af skadelige luftarter, røg, sod eller støj,
- b) skade fra anlæg til opbevaring af gødning, ensilagesaft, olieprodukter og kemikalier, hvis skaden skyldes fejlkonstruktion, fabrikationsfejl, fejl og mangler ved projekt og udførelse eller mangelfuld vedligeholdelse,
- c) udgifter, der pålægges til forebyggelse af forurening, der ikke er konstateret,
- d) skade der er dækket af anden forsikring eller garantitilsagn,
- e) ethvert sygdomstilfælde, der rammer dyr eller person,
- f) skade ved genetisk forurening og forurening fra gensplejsede produkter.

For skader omfattet af § 2 stk. 4 litra b dækkes aldrig skader som følge af synligt udslip.

Stk. 6

Ansvar for skade forvoldt ved brug af – herunder kørsel med – ikke-registreret

motorkøretøj eller arbejdsredskab er dækket, uanset hvor skaden sker. Hvis brugen sker på område omfattet af Færdselsloven dækker forsikringen med de efter Færdselsloven krævede ansvarssummer.

Det skal præciseres, at dækningen omfatter registrerede motorkøretøjer, når disse er i brug som arbejdsredskaber.

Stk. 7

Forsikringen dækker ikke bøder eller tilsvarende, hvad enten de tilfalder det offentlige eller private.

Stk. 8

Forsikringen dækker ikke ansvar for formuetab, medmindre dette er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade.

§ 3 Produktansvar

Stk. 1

Forsikringen dækker sikredes erstatningsansvar for skade på personer eller ting forvoldt af sikredes produkter eller ydelser, efter at de er bragt i omsætning eller præsteret. Dækning er betinget af, at skaden er forvoldt under udøvelse af forsikringstagers virksomhed.

Stk. 2

Forsikringen dækker ikke ansvar for:

- a) skade på selve produktet eller ydelsen,
- b) skade eller tab forårsaget af produkter eller ydelser, som benyttes ved driften af luftfartøj, og som er medvirkende årsag enten til havari af luftfartøj eller til fremkaldelse af fare herfor,
- c) skade eller tab forårsaget af produkter eller ydelser, som benyttes til "off-shore"-installationer, og som er medvirkende årsag enten til havari af sådan installation eller til fremkaldelse af fare herfor,
- d) skade på ting tilhørende forsikringstageren,
- e) skade på ting forårsaget af sikredes jord-, vand- eller nedbrydningsarbejder m.v. som jfr. § 2, stk. 2, litra c ikke er dækket af forsikringen,

- f) skade på ting forårsaget af sikredes brug af sprængstoffer.

Stk. 3

Forsikringen dækker ikke ansvar for formuetab, som ikke er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade.

Forsikringen dækker heller ikke følgende formuetab, selv om de er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade:

- a) tab, udgifter eller omkostninger forbundet med at hjemtage, genfremsætte, omlevere, omgøre, reparere, tilintetgøre, bortfjerne eller træffe tilsvarende foranstaltninger med hensyn til defekte produkter eller ydelser,
- b) driftstab, tidstab, avancetab og lignende indirekte tab jfr. dog § 6, stk. 3,
- c) bøder eller tilsvarende, hvad enten de tilfalder det offentlige eller private.

Stk. 4

Forsikringen dækker ikke sikredes ansvar for skade på eller tab vedrørende ting, herunder bygninger,

- a) som sikredes produkt eller ydelse er gjort til en del af, er opblandet eller indarbejdet i, sammenføjet med, benyttet til emballering af eller på anden måde forbundet med,
- b) som sikredes produkt eller ydelse er oparbejdet til, benyttet til oparbejdelse af eller foder for,
- c) som sikredes produkt eller ydelse benyttes til fremstilling, bearbejdning eller anden form for behandling af.

§ 4 Særlige dækninger og undtagelser

Stk. 1

Forsikringen er udvidet til at omfatte enhver forening, klub eller anden organisation og medlemmer heraf, som er ansat hos sikrede, under forudsætning af, at sådan virksomhed er oprettet for eller af sikredes ansatte med sociale og rekreative formål og med sikredes samtykke eller viden. Forsikringen dækker dog kun

ansvar som følge af sådanne aktiviteter og sådan virksomhed.

Stk. 2

Forsikringen er udvidet til at omfatte kommunernes regreskrav vedrørende dagpengerefusion og lignende krav mod sikrede i forbindelse med arbejdstagerens tilskadekomst.

Stk. 3

Forsikringen dækker ikke ansvar eller krav, som kan henføres til eksistensen, brydning, håndtering, behandling eller bearbejdning, fremstilling, distribution, oplagring eller brug af asbest, asbest produkter uanset mængden af asbest.

Stk. 4

Forsikringen dækker ikke skade eller udbredelse af skade, der direkte eller indirekte er forårsaget af eller står i forbindelse med:

1. Jordskælv eller andre naturforstyrrelser,
2. Krig, krigslignende handlinger, neutralitetskrænkelser, borgerkrig, oprør, borgerlige uroligheder eller terrorisme (*),
3. Atomkernereaktioner, f.eks. kernespaltning (fission), kernesammensmeltning (fusion) og radioaktivt henfald, hvad enten sådan skade indtræder i krigstid eller i fredstid.

(*) Ved terrorisme forstås person- eller tingskade forvoldt forsætligt af en eller flere personer, og hvor formålet er at tilføje et lands politiske, økonomiske eller samfundsmæssige struktur alvorlig skade.

§ 5 Afværgelse af skade

Stk. 1

Forsikringen dækker ikke skade, hvis indtræden sikrede forsætligt eller groft har undladt at afværge.

Stk. 2

Opstår der umiddelbar fare for, at en skade omfattes af forsikringen vil indtræde, dækker forsikringen de udgifter og tab, som er forbundet med foretagelse af de til farens afværgelse nødvendige foranstaltninger, hvad enten vedkommende foranstaltning træffes af sikrede

eller af tredjemand, over for hvem sikrede er ansvarlig, dog højst med kr. 1.000.000 pr. forsikringsår, inden for policens maksimale dækningssum. Sikrede bærer en selvrisiko på 10%, minimum kr. 5.000 af disse udgifter. Den i dette punkt nævnte sumbegrænsning og selvrisiko omfatter ikke fareafværgelse efter § 2 stk. 4 og 5.

Stk. 3

For så vidt angår afværgelse af fare for indtræden af en af forsikringens § 3 omfattet skade, dækker forsikringen dog ikke udgifter eller tab forbundet med foretagelse af foranstaltninger som nævnt i § 3, stk. 3, litra a, selv om de foretages med henblik på afværgelse af fare. Det samme gælder udgifter eller tab, som er forbundet med en undersøgelse af, om et produkt eller en ydelse er defekt, eller om der foreligger fare som anført i nærværende paragrafs stk. 2, eller som er en følge af, at et defekt produkt eller en defekt ydelse ikke kan anvendes.

§ 6 Aftaler om ansvar og erstatning

Stk. 1

Forsikringen dækker ikke ansvar, som følger af et tilsagn fra sikrede om en anden erstatningsydelse eller om et videregående ansvar end, hvad der følger af almindelige erstatningsregler. Findes tilsagnet i forsikringstagerens almindelige salgs- og leveringsbetingelser, og har selskabet godkendt tilsagnet, er et i dette begrundet ansvar for en af forsikringen i øvrigt omfattet skade dog dækket.

Stk. 2

Har forsikringstageren ved aftale fraskrevet sig ret til erstatning, dækker forsikringen ikke i det omfang, selskabets regresret herved begrænses, medmindre:

- a) fraskrivelsen findes i forsikringstagerens almindelige indkøbsbetingelser, og selskabet har godkendt fraskrivelsen,
- b) fraskrivelsen findes i de af forsikringstagerens leverandør anvendte salgs- og leveringsbetingelser, og disses indhold og anvendelse er i overensstemmelse med, hvad der er sædvanligt i et forhold som det foreliggende.

Stk. 3

Har forsikringen i sine almindelige salgs- og leveringsbetingelser fraskrevet sig ansvar for formuetab omfattet af § 3, stk. 3, litra b, og har selskabet godkendt denne fraskrivelse, dækker forsikringen sådant tab, der følger af en af § 3, stk. 1 dækket person- eller tingsskade, såfremt sikrede, uanset fraskrivelsen, er ansvarlig herfor.

§ 7 Geografisk dækningsområde

Stk. 1

Forsikringen dækker skade, som er sket i Europa.

Stk. 2

Skade omfattet af § 3, som er sket uden for det angivne geografiske område dækkes, såfremt skaden er forvoldt af et produkt eller en ydelse, som - i uændret stand, i bearbejdet stand eller som bestanddel af andre produkter eller ydelser - er bragt uden for det angivne geografiske område:

- a) enten i ikke-erhvervsmæssigt, privat øjemed,
- b) eller i erhvervsmæssigt øjemed, uden at sikrede havde eller burde have kendskab hertil.

Stk. 3

Anden skade end sådan som omfattes af § 3, sket uden for det angivne geografiske område dækkes, såfremt skaden er forvoldt af sikrede under rejse eller midlertidigt ophold der.

§ 8 Afgrænsninger over for særlige ansvarsforsikringer

Stk. 1

Forsikringen dækker ikke ansvar for:

- a) skade forvoldt ved sikredes benyttelse af registreringspligtigt, motordrevet køretøj, såfremt der er tegnet motorkøretøjsforsikring for køretøjet, jf. § 2, stk. 6.
- b) skade forvoldt ved sikredes benyttelse af søfartøj over 15 meter eller luftfartøj,
- c) skade forvoldt af sikredes hund,
- d) skade forvoldt af sikrede som jæger i det omfang, sådant ansvar dækkes af jagtforsikringen,

- e) skade som defineret i paragraf 1 i lov om erstatning for atomskader (nukleare skader).

§ 9 Forsæt, grov uagtsomhed m.v.

Stk. 1

Forsikringen dækker ikke ansvar for skade forvoldt af sikrede med forsæt eller under selvforskyldt beruselse.

Stk. 2

Forsikringen dækker ikke ansvar for skade omfattet af § 2 (erhvervsansvar) på ting, når skaden skyldes sikredes grove tilsidesættelse af elementære sikkerhedsforanstaltninger.

Stk. 3

Forsikringen dækker ikke ansvar for skade omfattet af § 3 (produktansvar), såfremt:

- a) skaden kan henføres til et groft uforsvarligt forhold i forbindelse med ledelsen af virksomheden,
- b) forsikringstageren eller den, hvem det på dennes vegne påhviler at lede virksomhedens drift, var vidende om eller alene af grov uagtsomhed var uvidende om, at vedkommende produkt eller ydelse var defekt, eller har hidført en sådan defekt med forsæt,
- c) skaden skyldes, at der forsætligt eller groft uagtsomt er givet urigtige oplysninger om anvendeligheden af vedkommende produkt eller ydelse, uanset formen for en sådan oplysning.

§ 10 Forsikringstiden

Stk. 1

Forsikringen dækker erstatningskrav, som er rejst mod sikrede i forsikringstiden.

Stk. 2

Et erstatningskrav anses for rejst på det tidligste af følgende tidspunkter:

- a) Det tidspunkt, hvor sikrede modtager første skriftlige henvendelse i anledning af en skade med krav om erstatning.

- b) Det tidspunkt, hvor forsikringstageren eller den hvem det på dennes vegne påhviler at lede virksomhedens drift, får sin første viden om, at der er indtrådt en skade, eller der er umiddelbar fare for, at der vil indtræde en skade, som kan være årsaget af sikredes handlinger eller undladelser, produkter eller ydelser.

Stk. 3

Erstatningskrav, som er rejst mod sikrede i forsikringstiden, men som anmeldes til selskabet mere end 24 måneder efter forsikringens ophør dækkes ikke.

Selv om et erstatningskrav, som i henhold til stk. 2, litra b er rejst mod sikrede i forsikrings tiden, er anmeldt til selskabet senest 24 måneder efter forsikringens ophør, dækkes det ikke, hvis sikrede ikke i anledning af de anmeldte omstændigheder modtager en skriftlig henvendelse med krav om erstatning som anført i stk. 2, litra a, og anmelder dette til selskabet senest 5 år efter forsikringens ophør.

Stk. 4

Forsikringen dækker ikke skade eller tab konstateret før 31. marts 1994.

§ 11 Dækningssummer

Stk. 1

Policens dækningssummer er den højeste grænse for selskabets forpligtelse for erstatningskrav, som efter § 10 er rejst mod sikrede inden for det enkelte forsikringsår.

Stk. 2

Omkostninger ved afgørelse af erstatningsspørgsmål dækkes, såfremt de er afholdt med selskabets godkendelse, selvom dækningssummerne derved overskrides. Sådanne omkostninger og renter af idømte erstatningsbeløb henhørende under forsikringen dækkes i øvrigt fuldt ud, selv om dækningssummerne derved overskrides.

§ 12 Maksimumdækning for serieskader

Stk. 1

Erstatningskrav, som er rejst mod sikrede i anledning af skade eller tab forår-

saget af samme ansvarspådragende forhold, betragtes som én forsikringsbegivenhed (serieskadekrav).

Stk. 2

Serieskadekravet anses for rejst på det tidspunkt, hvor det første krav i serien rejses. Er første krav i serien rejst forud for denne policies ikrafttræden eller efter denne policies ophør, er ingen del af serieskaden dækket under denne police.

Stk. 3

I det omfang, de enkelte krav i serien vedrører skader, der er konstateret før den i policen herom angivne dato (jf. § 10, stk. 4) dækker policen ikke disse skader eller tab.

§ 13 Anmeldelse af skade

Stk. 1

Såfremt erstatningskrav fremsættes eller formodes at ville blive fremsat, skal det anmeldes til selskabet. Selskabet behandler alle skader, herunder også skader under den fastsatte selvrisiko.

Stk. 2

Skader anmeldt til lovpligtig arbejdsskade-forsikring anses samtidig for anmeldt under nærværende ansvarsforsikring med hensyn til eventuelle differencekrav, uanset om ansvarsforsikring og arbejdsskade-forsikring er placeret i samme selskab eller ej.

Stk. 3

Anerkendelse af erstatningspligt og af erstatningskrav må kun ske med selskabets samtykke, og selskabet træffer i øvrigt bestemmelse om sagens behandling.

Stk. 4

I det omfang selskabet har udredt en erstatningsydelse, indtræder det i enhver henseende i sikredes eventuelle krav mod tredjemand.

§ 14 Andre forsikringer mod samme risiko

Stk. 1

I det omfang, der er tegnet en speciel forsikring for en interesse, der i øvrigt måtte være omfattet af denne forsikring, bortfalder dækningen for denne interesse.

Stk. 2

Er det fastsat i anden forsikringsaftale,

som dækker samme interesse, at ansvaret falder bort eller indskrænkes, hvis forsikring er eller bliver tegnet andetsteds, gælder nærværende forsikring med samme forbehold.

§ 15 Præmiens betaling

Stk. 1

Første præmie forfalder til betaling ved forsikringens ikrafttræden og senere præmier til de anførte forfaldsdage.

Stk. 2

Påkrav om betaling sendes til den af forsikringstageren opgivne betalingsadresse.

Stk. 3

Betales præmien ikke efter første påkrav, sender selskabet en fornyet skriftlig påmindelse om præmiebetalingen til forsikringstageren på betalingsadressen. Denne påmindelse vil indeholde oplysning om retsvirkningen af, at præmiebetalingen ikke er sket ved udløbet af den i påmindelsen anførte frist.

Stk. 4

En sådan påmindelse fremsendes tidligst 14 dage efter første påkrav. For så vidt

betaling ikke finder sted inden 14 dage efter påmindelsen, bortfalder selskabets dækningspligt.

§ 16 Præmieregulering

Præmien er fast for aftalens løbetid bortset fra en pristalsregulering hver den 1. januar iht. lønindekset, der udgives af Danmarks Statistik.

§ 17 Fornyelse og opsigelse

Stk. 1

Forsikringen udløber uden varsel ved policeperiodens udløb.

Stk. 2

Kirkeministeriet kan vælge at forlænge forsikringsaftalen på uændrede vilkår med 1 + 1 år, i alt 3 år. Kirkeministeriet meddeler forsikrings-selskabet senest 3 måneder forud for aftalens udløb 1. januar 2020, hvorvidt ministeriet ønsker en forlængelse af aftalen.

§ 18 Værneting og lovvalg

Tvister vedrørende forsikringsaftalen afgøres efter dansk ret ved danske domstole.

4.3. Kommentarer til forsikringsbetingelserne for ansvarsforsikringen

4.3.1. Hvem er omfattet af ansvarsforsikringen

Forsikringen dækker hele Folkekirken. Forsikringen dækker endvidere alle personer, som er i et tjenesteforhold til Folkekirken. Det gælder personer, som er ansat og modtager løn, og det gælder personer, som yder frivilligt ulønnet arbejde eller personer, som midlertidigt stiller deres arbejdskraft til rådighed for Folkekirken.

Også biskopper, provster og præster er omfattet, ligesom menighedsrådsmedlemmer er omfattet. Det skal i den forbindelse understreges, at et erstatningsansvar, som menighedsrådsmedlemmer måtte pådrage sig som led i menighedsrådsarbejdet, jf. f.eks. kapitel 9 i menighedsrådsloven (lovbekg. nr. 771 af 24. juni 2013), ikke er omfattet af forsikringen. Se nærmere herom under pkt. 6.4.

4.3.2. Hvilke skader er dækket af ansvarsforsikringen

Skade forvoldt på personer og ting er dækket af forsikringen.

For så vidt angår tingskader er det dog en betingelse, at den beskadigede ting ikke tilhører Folkekirken selv. Man kan nemlig ikke ifalde ansvar "over for sig selv". Derimod vil al personskade være omfattet. Forsikringen dækker derfor også, hvis en ansat forvolder personskade på en anden ansat, og betingelserne for at ifalde erstatningsansvar i øvrigt er opfyldte.

I tilfælde af en i folkekirkens tjeneste værende persons tilskadekomst dækker ansvarsforsikringen eventuelle krav på tabt arbejdsfortjeneste og svie og smerte (differencekrav), som ikke er omfattet af Folkekirkens Arbejdsskadeforsikring, jf. pkt. 5. Folkekirkens Ansvarsforsikring dækker dog ikke differencekrav i forbindelse med et menighedsrådsmedlems tilskadekomst, ligesom øvrige krav omfattet af arbejdsskadeforsikringen ikke dækkes under ansvarsforsikringen.

4.3.3. Afgrænsning over for andre forsikringer

Ansvarsforsikringen dækker som udgangspunkt ikke erstatningsansvar for hvilket der påhviler den erstatningsansvarlige en lovpligtig forsikringspligt.

Ansvarsforsikringen dækker således f.eks. som udgangspunkt ikke erstatningsansvar, som skyldes skader forvoldt ved brug af registrerede motordrevne køretøjer eller knallerter, for hvilke der i henhold til færdselsloven skal udtages særlige ansvarsforsikringer.

Se i øvrigt bestemmelsen i § 8 i almindelige betingelser for ansvarsforsikring for Den danske Folkekirke og nedenfor under afsnit 4.3.3.

4.3.4. Ansvar ved byggearbejder (se også afsnit 3.4)

Erstatningsansvar, som deltagerne i Folkekirkens Forsikrings- og Selvforsikringsordning måtte ifalde for personskader eller skader på tredjemands ejendom i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, er omfattet af Folkekirkens Selvforsikring (entreprise), jf. afsnit 3.4.

4.3.5. Geografisk område

Ansvarsforsikringen dækker skader sket i hele verden under en ansats tjenesterejse eller midlertidige ophold i arbejds medfør.

4.3.6. Forsikringssummer

25 mio. kr. pr. skade ved erhvervs- og produktansvar.

Samlet dækningssum: 50 mio. kr. pr. forsikringsår.

4.3.7. Selvrisiko

Af enhver skade betales en selvrisiko på 1.200 kr.

Det vil i praksis ofte forekomme, at Gjensidige Forsikring, der siden 1. januar 2012 har været folkekirkens ansvarsforsikringsselskab, betaler hele erstatningsbeløbet til den skadelidte eller til reparatør, hvorefter Gjensidige Forsikring opkræver selvrisikobeløbet hos sikrede.

4.3.8. Bygherreansvar, jf. § 2, stk. 1

Forsikringen dækker ikke det erstatningsansvar, som man måtte pådrage sig som bygherre. Se i øvrigt afsnit 3.4.

4.3.9. Forureningsansvar, jf. § 2, stk. 3 og 4

Forsikringen dækker erstatningsansvar for forureningsskade, hvis både årsag og virkning er uventet, utilsigtet og pludselig. Det er dog en betingelse, at skaden rammer personer eller ting uden for eget område.

For så vidt angår forurening fra landbrugsejendomme dækkes i visse tilfælde forureningsskader, også selv om skaden ikke er indtruffet pludseligt. Ligeledes dækkes også forurening på egen grund for udslip fra stationære beholdere omfattende af husdyrgødningsbekendtgørelsen, såfremt forureningen ikke er en følge af synlige udslip.

4.3.10. Ikke registrerede arbejdsmaskiner og køretøjer, jf. § 2, stk. 6

Forsikringen dækker erstatningsansvar forvoldt ved brug af ikke registrerede køretøjer og arbejdsmaskiner. Registreringspligtige køretøjer skal registreres og der skal tegnes lovpligtig ansvarsforsikring hos et forsikringsselskab. Skade forvoldt af registrerede køretøjer er dog omfattet, hvis skaden sker, mens køretøjet er i brug som arbejdsredskab og ikke som trafik- eller transportmiddel.

I den forbindelse skal gøres opmærksom på, at forsikringen som udgangspunkt ikke dækker skade på passagerer i et registreringspligtigt motordrevet køretøj (bil), når dette bruges til transport. Således vil personskader i forbindelse med et færdselsuheld ved transport af f.eks. konfirmander i præstens egen bil ikke være omfattet af forsikringen, men vil skulle dækkes af bilens lovpligtige ansvarsforsikring.

Bemærk, at Folkekirkens Selvforsikring ikke dækker skader på egne registrerede køretøjer, jf. afsnit 3.2.4.

4.3.11. Produktansvar, jf. § 3

Forsikringen dækker skade på person eller ting forvoldt ved defekte, solgte genstande. Hvis der f.eks. fra en kirkegård sælges en skovl med defekt, løst skaft, og en person pådrager sig en flænge i benet, da skovlens hoved brækker af under gravning, vil skaden være omfattet af forsikringen.

4.3.12. Fareafværgelse, jf. § 5

For at omkostninger til fareafværgelse er dækket af forsikringen, skal faren være truende og overhængende. Det er også en betingelse, at hvis den truende skade blev realiseret, skulle skaden være dækket under forsikringen. I en situation, hvor der foreligger en truende skade, er det derfor vigtigt, at man hurtigt kontakter Gjensidige Forsikring og får afklaret, om der er dækning for de omkostninger, der skal til for at afværge skaden.

4.3.13. Aftale om ansvar og erstatning, jf. § 6

Sikrede kan ikke på egen hånd forpligte Gjensidige Forsikring. Det betyder, at hvis sikrede har givet tilsagn til en skadelidt om erstatning, selvom der efter dansk rets almindelige regler ikke er erstatningsansvar, vil forsikringen ikke dække udover hvad forsikringen ville have dækket, hvis der ikke var givet det pågældende tilsagn. Det er derfor vigtigt, at man forhører sig hos Gjensidige Forsikring, før man lover den skadelidte en erstatning.

4.3.14. Forsikringstiden, jf. § 10

Forsikringen kan dække erstatningskrav, som er konstateret før forsikringens ikrafttrædelse, hvis erstatningskravet først er rejst i forsikringstiden. Forsikringen dækker dog aldrig skader der er indtrådt før 31. marts 1994, uanset om kravet måtte være rejst i forsikringstiden.

4.4. Eksempler

4.4.1. Uhensigtsmæssig indretning

En kirkegænger river sin frakke og pådrager sig en flænge i benet, da han er på vej ud af kirken. Skaden skyldes, at et søm ved en fejl stikker ud fra en kirkebænk.

Er skaden dækket?

Både tingskaden og personskaden er dækket af forsikringen.

4.4.2. Manglende snerydning

En person falder og brækker armen på gangstien uden for kirken, da personalet efter snefald ikke har ryddet stien for sne.

Er skaden dækket?

Forsikringen dækker skaden, da personalet burde have ryddet stien for sne.

4.4.3. Hus- og grundejeransvar

En tagsten falder ned fra et tag på en sognegård og rammer en forbipasserende i hovedet.

Er skaden dækket?

Personskade er dækket af forsikringen.

4.4.4. Arbejdsmaskine

En ansat kommer under græsslåning på en sognegårds udenomsareal til at køre mod en parkeret bil.

Er skaden dækket?

Skaden på bilen er dækket, da skaden kunne være undgået ved større agtpågivenhed fra den ansattes side.

4.4.5. Tredjemands ting kontra egne ting

En ansat er ikke tilstrækkelig omhyggelig under flytning af en privatejet gravsten og taber derfor stenen, hvorved den går i stykker.

Er skaden dækket?

Skaden er dækket, da den kunne være undgået, hvis den ansatte havde passet bedre på, og da den beskadigede ting tilhører tredjemand. Hvis det i stedet var en sten, som tilhørte kirken selv, ville ansvarsforsikringen ikke dække, da skade på egne ting ikke dækkes. (Derimod ville selvforsikringsordningen for bygning og løsøre dække skaden).

4.5. Hvordan forholder man sig ved skade

Hvis der fremsættes erstatningskrav mod sikrede, eller hvis der er en formodning om, at der vil fremkomme et krav, kontaktes Gjensidige Forsikring, folkekirkens ansvarsforsikringsselskab, snarest. Ved eventuelt større krav kontaktes Gjensidige Forsikring telefonisk, hvorefter det vurderes hvilke tiltag eller forholdsregler, der i den givne situation er relevante.

Gjensidige Forsikrings kontaktes på

Gjensidige Forsikring

A.C. Meyers Vænge 9
2450 København SV
Tlf. 70 10 90 09

med angivelse af **policenr. 7064643**.

Som hovedregel er det vigtigt ved en skade at notere sig hændelsesforløbet, tid, sted, involverede personer/ting samt eventuelle vidner.

Sikrede kan ikke forpligte Gjensidige Forsikring ud over hvad der følger af lovgivning og aftaler. Det er derfor vigtigt at lade Gjensidige Forsikring varetage sagen, således at sikrede f.eks. ikke udbetaler erstatning eller gives tilsagn om erstatning på egen hånd.

5. Arbejdsskadeforsikring

5.1. Hvad er arbejdsskadeforsikring

Arbejdsskadeforsikringen er en lovpligtig forsikring, der skal tegnes af en arbejdsgiver, der beskæftiger personer til at udføre arbejde, jf. lov om arbejdsskadesikring (lovbekg. nr. 216 af 27. februar 2017).

Forsikringsenheden har siden 1. januar 2014 været folkekirkens arbejdsskadeforsikring på ulykkesområdet. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) er forsikringsselskab på erhvervs sygdoms- og ulykkesområdet og kan kontaktes på tlf. 70 11 12 77.

Vær opmærksom på, at medarbejdere, der er ansat af staten (biskopper, provster og præster), er omfattet af statens selvforsikring. Anmeldelse af skader for disse personalegrupper skal også foretages via EASY, jf. afsnit 1.2.4, og administrationen af arbejdsskadeforsikringen varetages også af Forsikringsenheden.

5.2. Hvem omfatter loven?

Efter lov om arbejdsskadesikring er personer, der ansættes til at udføre arbejde her i landet for en arbejdsgiver, berettigede efter lovens bestemmelser om ulykker og erhvervs sygdomme.

Det gælder uanset, om man får løn for arbejdet, eller udfører arbejdet ulønnet. Det er ligeledes uden betydning, om man er ansat til varigt arbejde, eller om der blot er tale om et kortvarigt ansættelsesforhold.

Folkekirken har ifølge arbejdsskadesikringslovens § 48 stk. 5 ikke pligt til at tegne forsikring mod følgerne af arbejdsulykker i et forsikringsselskab. Folkekirkens personale er dækket af folkekirkens egen selvforsikringsordning med de betingelser, der er anført i denne Håndbog for Folkekirkens Forsikrings- og Selvforsikringsordning.

5.3. Ansatte og dækningsområde

Hovedreglen er, at forsikringen omfatter de personer, der er antaget til at udføre et stykke arbejde for arbejdsgiveren, dvs. de personer der er i et ansættelsesforhold.

Sædvanligvis vil de pågældende personer tilhøre følgende grupper af medarbejdere:

Kordegne / medhjælpere, kirketjenere / medhjælpere, gartnere / gravere, gravmedhjælpere, organister / kirkesangere, sognemedhjælpere, præstesekretærer / kontorfunktionærer / rengøringspersonale / stiftspersonale / uddannelsespersonale.

Herudover kan der være situationer, hvor andre grupper er omfattet af arbejdsskadeforsikringen. Det er Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), der træffer afgørelse om en skade er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, herunder om den tilskadekomne hører til den personkreds, der er dækket af loven.

Nedenstående er alene vejledende retningslinjer for lovens anvendelsesområde på det folkekirkelige område, og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) vil således altid være den rette myndighed at rette konkrete henvendelser til.

Tlf.nr. på Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) er 70 11 12 77.

Kirkeministeriet henviser i øvrigt til www.folkekirkenspersonale.dk vedrørende bl.a. arbejdsmiljøforhold.

5.3.1. Foreninger på det folkekirkelige område

5.3.1.1. Hvornår er der tale om en forening i arbejdsskadesikringslovens forstand?

Generelt kan det anføres, at en forening er en organiseret sammenslutning, der består af frivillige private medlemmer. Medlemmerne deltager i foreningens arbejde for at opnå et fælles mål. Foreningen kan have en skiftende medlemskreds.

Et menighedsråd betragtes som en forening, og medlemmerne af menighedsrådene betragtes som bestyrelsesmedlemmer af foreningen. Baggrunden herfor er, at medlemmerne af egen interesse har valgt at opstille til menighedsrådsvalget. Medlemmerne har ikke pligt til at lade sig indvælge i menighedsrådet, og medlemmerne bliver ikke særligt udpeget. Det kræves ikke, at menighedsrådsmedlemmerne besidder en ekspertviden, har en bestemt uddannelse eller repræsenterer en bestemt interesse.

5.3.1.2. Foreningers pligt at tegne arbejdsskadeforsikring

Spørgsmålet om en forenings pligt til at tegne arbejdsskadesikring er behandlet i Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings (AES), "Vejledning om foreningers pligt til at tegne arbejdsskadesikring". Vejledningen findes på www.aes.dk.

Det afgørende er, om der er etableret et tjenesteforhold, og om der udføres opgaver, der har karakter af arbejde i lovens forstand.

Forhold der trækker i retning af, at der foreligger et tjenesteforhold:

- der foreligger en egentlig ansættelsesaftale
- opgaven ligger uden for foreningens formål
- opgaven går ud over, hvad der er naturligt og med rimelighed kan forventes af et medlem/et særligt medlem
- opgavens art og omfang. Større omfattende opgaver trækker i retning af, at der foreligger et tjenesteforhold. Påhviler en opgave kun et enkelt eller få medlemmer, vil dette også trække i retning af, at der foreligger et tjenesteforhold.
- opgaven udløses udelukkende i foreningens interesse og ikke i medlemmets egen interesse.
- foreningen havde været nødsaget til at ansætte folk udefra til at løse opgaven hvis ikke medlemmet havde løst den.

Forhold der trækker i retning af, at der ikke foreligger et tjenesteforhold:

- opgaven ligger inden for foreningens formål

- opgaven ligger inden for, hvad der er naturligt og med rimelighed kan forventes af et medlem/et særligt medlem
- opgavens art og omfang. Påhviler en opgave alle medlemmer på skift, vil dette trække i retning af, at der ikke foreligger et tjenesteforhold
- opgaven løses ikke udelukkende i foreningens interesse, men lige så meget i medlemmets egen interesse.

Ved at "arbejdsskadesikre" en person forstår man:

- at foreningen skal tegne en lovpligtig arbejdsskadeforsikring for arbejdsulykker, og
- at foreningen skal betale et bidrag til AES (Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring) for at sikre personerne mod erhvervssygdomme

5.3.1.3. Foreningers ansatte og arbejdsskadeforsikring

En forening agerer som arbejdsgiver, hvis den har ansat medarbejdere i et egentligt ansættelsesforhold, f.eks. en kirketjener. Almindelige lønmodtagere er således omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Som regel foreligger der en skriftlig aftale om ansættelse, men det er ingen betingelse.

Arbejdsskadesikringsloven stiller heller ikke krav om:

- at medarbejderen får løn for sit arbejde
- at arbejdet skal vare en vis tid
- at medarbejderen har en bestemt alder, eller
- at arbejdet er udført på en bestemt måde.

Der skal bare være en aftale om, at et bestemt stykke arbejde skal udføres for en arbejdsgiver, og at arbejdet foregår i Danmark.

5.3.1.4. Medlemmer af folkekirken og menighedsrådet samt frivillige medhjælper og arbejdsskadeforsikring

Et medlem af en forening der deltager i foreningens aktiviteter, er ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Et medlem af foreningen som udfører arbejde, der går ud over foreningens formål, vil dog være omfattet af loven.

En som er ansat af en forening (eksempelvis til at gøre rent i foreningens lokaler), er også omfattet af loven, uanset denne er medlem af foreningen.

Det er Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring (AES), der træffer afgørelse, om en konkret sag er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Ved afgørelsen vil Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring (AES) undersøge:

- hvilket arbejde der blev udført (kan det betragtes som "egentlig" arbejde eller var det foreningsarbejde)?
- hvem havde interesse i, at arbejdet blev udført?
- kan arbejdet sidestilles med arbejde i en arbejdsgivers tjeneste?
- blev der udført aktiviteter, der faldt uden for foreningens formål?
- lå arbejdet ud over, hvad der med rimelighed kan forventes af foreningens medlemmer?
- blev der udført funktioner, som kan sidestilles med egentligt arbejde?

- om de udførte aktiviteter var i overensstemmelse med den interesse, som begrundet medlemmets medlemskab af foreningen?
- hvem skulle have udført arbejdet, hvis medlemmet/den frivillige ikke havde gjort det?

5.3.1.5. "Besøgsvenner"

Personer der stiller sig til rådighed for en forening som frivilligt ulønnet hjælper, hvis opgave det er at være til støtte og opmuntring for en person, der har behov for besøg, vil som udgangspunkt ikke være omfattet af arbejdsskadesikringsloven. "Besøgsvenner" vil som udgangspunkt blive betragtet som en social humanitær foranstaltning i supplement til den professionelle bistand.

5.3.1.6. Ansatte i folkekirken, der i deres fritid udfører frivilligt ulønnet arbejde (bibelstævne, rockkoncert)

Mange foreninger afholder enkeltstående arrangementer, som ikke er nævnt som en del af foreningens formål, men mange af arrangementerne afholdes for at fremme og opfylde foreningens formål.

Hvis der er tale om tilbagevendende arrangementer (eksempelvis det årlige julemarked, bibelstævne eller lignende), som de fleste medlemmer deltager i, vil der være sædvanen for, at arrangementerne afholdes, og at det ikke kun er et enkelt eller meget få medlemmer, som udfører opgaven. I sådanne tilfælde vil der normalt ikke foreligge et tjenesteforhold mellem medlemmerne og foreningen, og foreningen vil derfor ikke have pligt til at arbejdsskadesikre medlemmerne.

Der kan dog forekomme ekstraordinære arrangementer, hvor der er tale om aktiviteter, der ligger ud over, hvad der er sædvanligt for medlemmerne af foreningen. Der kan også forekomme arrangementer, hvor der udføres opgaver af en sådan omfattende karakter og et sådant omfang, at der etableres et tjenesteforhold mellem foreningen og medlemmet. Det vil eksempelvis være tilfældet, hvis der udføres opgaver, som foreningen ellers skulle have hyret fremmed arbejdskraft til at udføre. Foreningen vil i disse tilfælde have pligt til at arbejdsskadesikre personer, der indgår i disse aktiviteter.

Hvis foreningens formål er velgørende arbejde og foreningen har til hensigt at skaffe midler hertil ved frivilligt arbejde ved forskellige arrangementer, vil foreningen ikke have sikringspligt for de personer, der deltager i det frivillige arbejde. Dette begrundes i, at det frivillige arbejde ved arrangementerne vil være en del af foreningsmedlemmernes sædvanlige foreningsaktivitet og desuden en måde at opfylde foreningens formål på.

5.3.2. Ansatte i folkekirken – arrangementer, personalefester og lignende

Efter loven kan en ulykke kun anerkendes, såfremt den skyldes arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregik. Skader der er sket i fritiden, er ikke dækket af loven.

Problemet med afgrænsningen mellem arbejde og fritid viser sig blandt andet ved firmaarrangementer, der ofte afholdes uden for arbejdstiden.

5.3.2.1. "Firmaarrangementer"

Ankestyrelsen har fastslået, at en ulykke, indtruffet under et firmaarrangement, hvor formålet var at motivere og styrke samarbejdet for firmaets medarbejdere kunne anerkendes som arbejdsskade, når den tilskadekomne ved ulykken deltog som led i arbejde for arbejdsgiveren.

Afgørelsen af, om der har været tale om deltagelse som led i arbejdet, træffes ud fra en vurdering af, hvad der har været formålet med arrangementet:

- i hvilken grad arbejdsgiveren har stået som arrangør?
- om arbejdsgiveren har finansieret arrangementet?
- i hvilken grad arbejdsgiveren har fastsat rammerne for arrangementet?
- om medarbejdernes deltagelse har været hel eller delvis obligatorisk?
- om arbejdsgiveren har haft en reklamemæssig værdi af arrangementet?

Det afgørende er, om arbejdsgiveren har haft den overordnede interesse i arrangementet.

Det har ingen betydning, om arrangementet afholdes i eller uden for arbejdstiden, hvis det er sket i arbejdsgiverens interesse.

5.3.2.2. Personalefester

Hvis en ansat i folkekirken kommer til skade under en personalefest eller en julefrokost, som arbejdsgiveren (menighedsrådet) deltager i, vil medarbejderen normalt være omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Hvis medarbejderen kommer til skade ved private fester, som arbejdsgiveren (menighedsrådet) ikke deltager i, og som ikke er et naturligt led i arbejdet, vil medarbejderen ikke være omfattet af loven.

Det er Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), der træffer afgørelse, om en konkret sag er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Ved afgørelsen vil Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) undersøge:

- hvor blev festen holdt?
- hvem deltog i festen?
- blev festen afholdt i arbejdstiden?
- blev medarbejderen trukket i løn?

5.3.3. Ansatte i folkekirken – kurser, tjenesterejser og lignende

5.3.3.1. Kurser

Hvis en medarbejder kommer til skade, mens vedkommende er på kursus eller i skole, vil medarbejderen være omfattet af arbejdsskadesikringsloven, hvis det er i arbejdsgiverens (menighedsrådets) interesse, at vedkommende er på kursus eller i skole.

Som udgangspunkt er deltagelse i et kursus i arbejdsgivers (menighedsrådets) interesse, hvis:

- arbejdsgiver afholder kursusudgiften
- medarbejderen får løn under kurset

- medarbejderen opnår viden, som er til gavn for arbejdsgiveren.

Hvis en medarbejder for eksempel er på kursus for at få en højere løn eller en bedre stilling, vil vedkommende ikke være omfattet af loven.

Hvis en medarbejder kommer til skade på vej til eller fra et kursussted eller en skole ved et kursus med overnatning (internatkursus), vil vedkommende normalt være omfattet af loven.

Hvis en medarbejder kommer til skade på vej til eller fra et kursussted, hvor medarbejderen hver uge deltager i et fast kursus eller på vej til et kursus uden overnatning (eksternatkursus), er medarbejderen dog ikke omfattet af loven under transporten.

Det er Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), der træffer afgørelse, om en konkret sag er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Ved afgørelsen vil Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) undersøge:

- hvad var formålet med kurset?
- var medarbejderens deltagelse ønsket af arbejdsgiveren?
- betalte arbejdsgiveren udgifterne for kurset?
- fik medarbejderen løn under kurset?

5.3.3.2. Tjenesterejser

Hvis en medarbejder skal rejse i forbindelse med sit arbejde i et par dage, vil medarbejderen normalt være omfattet af arbejdsskadesikringsloven, fra vedkommende tager hjemmefra, til vedkommende når frem til det midlertidige arbejdssted eller logi. Medarbejderen er omfattet af loven under opholdet. Medarbejderen vil også i et vist omfang være omfattet af loven under aktiviteter, der ikke direkte hører til arbejdet, ved f.eks. indkøb og spisning.

Medarbejderen vil også være omfattet af loven på hjemrejsen.

Hvis medarbejderen under rejsen af helt private årsager tager fra det midlertidige logi, vil vedkommende ikke være omfattet af loven.

For alle grupper gælder det, at man normalt ikke er arbejdsskadeforsikret på vej til og fra sædvanlig fast arbejdssted.

5.3.4. Ansatte i folkekirken – ikke-godkendte samarbejder mellem menighedsråd samt andet arbejde underlagt et forbud fra arbejdsgivers side

Arbejdsgiveren har ret til at lede og fordele arbejdet. Hvis arbejdsgiveren på forhånd har meldt ud, at medarbejderen ikke må udføre konkrete opgaver i arbejdstiden, vil udgangspunktet være, at udførelsen af arbejdet er en privat handling.

Svaret må dog bero på en konkret vurdering af:

- hvordan "forbuddet" er formidlet og formuleret?
- hvorfor der er et forbud mod at det konkrete arbejde udføres?
- er baggrunden for forbuddet et hensyn til andre regler, fx fra Arbejdstilsynet eller fordi det tager tid fra andre arbejdsopgaver?
- hvorfor medarbejderen udførte arbejdet i det konkrete tilfælde?

- er arbejdet ud fra en konkret vurdering udført i arbejdsgivers interesse?

Kirkeministeriet henviser i øvrigt til ministeriets "Vejviser til de vigtigste arbejdsmiljøopgaver i kirker og på kirkegårde" fra juni 2008.

5.3.5. Ansatte i folkekirken – håndsrækninger og tjenester

Hvis der er indgået aftale om et egentligt ansættelsesforhold og der gøres en tjeneste som led i arbejdet for en kirkegænger, vil tilskadekomst under arbejdet være omfattet loven. Dette gælder dog ikke, hvis tjenesten gøres i vedkommendes fritid.

5.3.5.1. Håndsrækninger, tjenester, vennetjenester, hjælp

En skade, der sker under selv meget korte og måske tilfældige tjenester eller håndsrækninger, kan være omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Ved denne type skader udføres der hjælp for en privatperson. I disse tilfælde er det ikke Kirkeministeriet eller menighedsrådet, der er arbejdsgiver, men den privatperson som modtager hjælpen. Erstatningen udbetales af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), da privatpersoner ikke har pligt til at tegne forsikring med mindre man har ansatte i den private husholdning på mindst 400 timer årligt.

Det er en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, om en vennetjeneste er omfattet af loven. Følgende taler for, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) kan anerkende håndsrækninger, tjenester, vennetjenester og hjælp som arbejdsskader:

- Håndsrækningen/vennetjenesten bliver udført i en anden persons interesse
- Hjælpen er virkelig nødvendig
- Der foreligger en opfordring eller accept til hjælpen
- Hjælpen har et større omfang

5.4. Hvad er en arbejdsskade?

Ved en arbejdsskade forstås en ulykke eller en erhvervssygdom, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under.

5.4.1. Arbejdsulykke

For at der er tale om en arbejdsulykke, skal skaden være sket som et ulykkestilfælde, der defineres som en personskade forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage. Definition betyder, at det principielt er muligt at anerkende alle skader, hvor der er en sammenhæng mellem arbejdsfunktionen og skaden. Det betyder, at også skader, der er forventelige eller sædvanlige i den tilskadekomnes arbejde - f.eks. mange rygskader – kan være dækket af arbejdsskadeforsikringen.

Arbejdsulykker henhører under Forsikringsenhedens risiko og skal anmeldes til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), via EASY jf. punkt 1.2.4.

5.4.2. Erhvervssygdomme

Erhvervssygdomme defineres som sygdomme, som efter medicinsk dokumentation er forårsaget af særlige påvirkninger, som bestemte persongrupper gennem deres arbejde eller de forhold, det foregår under, er udsat for i højere grad end personer uden sådant arbejde.

Erhvervssygdomme henhører under Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES). Spørgsmål om dækning og skader skal derfor rettes dertil, jf. punkt 1.2.4.

5.5. Erstatningsydelser

Arbejdsskadesikringsloven indeholder følgende muligheder for ydelser:

5.5.1. Godtgørelse for varigt mén

Godtgørelsen udbetales, hvis méngraden er 5 % og derover. Godtgørelsen udbetales som et engangsbetøb. Engangsbetøbet reguleres årligt og udgør i 2017 ved en méngrad på 100 % 860.000 kr. Aktuelle satser kan ses på www.aes.dk. Ved lavere méngrader udgør godtgørelsen en forholdsmæssig del af anførte beløb.

5.5.2. Erstatning for tab af erhvervsevne

Erhvervsevnetabet skal være på 15 % eller derover før der udbetales erstatning.

Erstatningen tilkendes som en løbende ydelse, medmindre den kapitaliseres efter reglerne i loven. Ved fuldstændig tab af erhvervsevne udgør den løbende ydelse årligt 4/5 af tilskadekomnes årsløn.

Grundlaget for beregning af erstatning for tab af erhvervsevne (for personer i erhverv) og erstatning for tab af forsørger er skadelidtes årsløn. Den maksimale årsløn, der kan lægges til grund ved beregning af erstatningen reguleres årligt og udgør i 2017 516.000 kr. Aktuelle satser kan ses på www.aes.dk.

5.5.3. Erstatning for tab af forsørger

Erstatningen udbetales til ægtefælle og dermedigestillet efterladt samt til børn som pågældende havde forsørgerpligt over for. Den maksimale årlige erstatning for tab af forsørger, reguleres årligt og udgør i 2017 maksimum 142.416 kr. til ægtefælle/samlever og 47.472 kr. til børn. Aktuelle satser kan ses på www.aes.dk.

Erstatningen udbetales løbende i højst 10 år og udgør årligt 30% af afdødes årsløn.

Hvert barn har krav på årligt 10% af afdødes årsløn indtil barnet fylder 18 år. Perioden kan forlænges til det fyldte 21. år, hvis barnet er under uddannelse.

Overgangsbetøb til efterladte efter dødsfald.

Betøbet reguleres årligt og udgør i 2017 162.000 kr. som udbetales en gang for alle. Aktuelle satser kan ses på www.aes.dk.

Behandlingsudgifter

Der kan ydes erstatning og godtgørelse af udgifter til sygebehandling, optræning og hjælpemidler m.m. på grundlag af arbejdsskadens følger.

Under sagens behandling kan der betales udgifter til:

- syge- og tandbehandling eller optræning, hvis det er nødvendigt for at opnå bedst mulig helbredelse.
- anskaffelse af proteser, briller og lignende hjælpemidler samt kørestole, når det er nødvendigt for at sikre sygebehandlingens eller genoptræningens resultater, for at formindske arbejdsskadens følger eller for nøjere at kunne bestemme omfanget af erhvervsevnetabet og graden af varigt mén.
- Kørselsudgifter i forbindelse med behandlinger.

Herudover kan der ydes erstatning til:

- fremtidige udgifter til helbredelse, optræning og hjælpemidler som følge af arbejdsskaden, som fastsættes til et engangsbeløb.
- permanente udgifter, fastsat til den forventede, gennemsnitlige årlige udgift ganget med en kapitaliseringsfaktor.

Alle satserne reguleres hvert år pr. 1. januar og aktuelle satser kan findes på www.aes.dk.

5.6. Anmeldelsesregler

Ved anmeldelse følges fremgangsmåden beskrevet under pkt. 1.2.4. hvortil der henvises.

5.6.1. Refusion af behandlingsudgifter

Hvis økonomisk refusion ønskes, dvs. hvis man ønsker dækning for regninger fra fysioterapeut, kiropraktor eller andre, indsendes anmeldelsen på ulykkesblanketten straks, eventuelt sammen med regninger og gerne med oplysning om, hvorvidt behandlingen er tilendebragt og i hvilket omfang der forventes fremtidige behandlinger. Udgifterne refunderes af forsikringssselskabet. I tvivlstilfælde træffer Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring (AES), afgørelse om erstatningen eller godtgørelsens omfang.

5.6.2. Legemsskadeanmeldelse – ulykke

Anmeldes efter følgende regler:

- Hvis en skade skønnes at give krav, f.eks. ménerstatning, skal anmeldelse indsendes straks, og senest 9 dage efter skadens indtræden.
- Herudover skal anmeldelse indsendes under alle omstændigheder, hvis den skadelidte ikke har genoptaget sit arbejde efter 5 uger.
- Dødsfald skal anmeldes inden 48 timer, idet der skal tages stilling til obduktion.

Der gælder en 1-årig anmeldefrist fra ulykkestidspunktet.

Bemærk at der er andre regler om anmeldelse til Arbejdstilsynet. Til arbejdstilsynet skal der ske anmeldelse hvis en arbejdsskade har bevirket uarbejdsdygtighed i blot én dag ud over selve skadedagen.

5.6.3. Legemsskadeanmeldelse – sygdom

Anmeldelse sker som regel via skadelidtes egen læge og skal i princippet ske snarest efter, at man har konstateret mistanke om en erhvervsbetinget sygdom. Man har som arbejdsgiver ikke anmeldelsespligt.

6. Andre forsikringstyper

Forsikringsdeltager har mulighed for at tegne yderligere forsikring inden for visse områder. Dette skal ske via et privat forsikringsselskab som forsikringsdeltager selv vælger. Forsikringsenheden kan i sin egenskab af offentlig myndighed ikke anbefale nogen forsikringsselskaber frem for andre.

6.1. Rejseforsikring

Forsikringsdeltager kan tegne rejseforsikring for sine ansatte. Dette gælder også for præster, provster, men ikke for biskopper, der er fuldt ud finansieret af staten (statens selvforsikring).

Præster der rejser på almindelig tjenesterejse i udlandet er hverken dækket af Folkekirkens Selvforsikringsordning eller statens aftale om tjenesterejseforsikring på rejse, og forsikringsdeltager skal derfor tegnes særskilt forsikring.

Forsikringsdeltager skal som udgangspunkt også tegne forsikring for beredskabspræsterne såfremt disse rejser udlands i egenskab af sognepræst eller f.eks. i uddannelsesøjemed, herunder også som beredskabspræst. I forbindelse med rejser til katastrofe- eller krigszoner i egenskab af beredskabspræster gælder særlige regler jf. *afsnittet nedenfor 6.1.1. Særligt for beredskabspræster.*

6.1.1. Særligt for beredskabspræster

Beredskabspræster, der i embedsmedfør opholder sig i udlandet i krigszoner, andre højrisikoområder mv. jf. tekstanmærkning nr. 107 på § 7 på gældende finanslov, og som omkommer eller kommer til skade i forbindelse med opholdet, vil være dækket under den statslige selvforsikring

I situationer, hvor beredskabspræsten er udsendt til udlandet – f.eks. på studierejse e.l. - uden for de nævnte områder, tegnes der af menighedsrådet en særskilt forsikring jf. afsnit 6.1. Såfremt beredskabspræsten i forbindelse med opholdet kommer til skade som følge af f.eks. terrorhandlinger, krig mv. jf. tekstanmærkning nr. 100 på § 12 på gældende finanslov, og hvor den af menighedsrådets tegnede forsikring derfor eventuelt ikke dækker, er beredskabspræsten ligeledes dækket af den statslige selvforsikring.

Europæiske Rejseforsikring A/S administrerer statens selvforsikringsordning og bistår statens ansatte, der kommer til skade under en tjenesterejse. De ledende beredskabspræster udleverer forsikringskort

6.2. Motorkøretøjsforsikring

Kaskoforsikring og lovpligtig ansvarsforsikring for indregistrerede motorkøretøjer er ikke omfattet af folkekirkens selvforsikrings- og forsikringsordning. Da ansvarsforsikring for indregistrerede motorkøretøjer er lovpligtig, **skal** en sådan tegnes. Da kaskoforsikring for indregistrerede motorkøretøjer ikke er lovpligtig, er det frivilligt for forsikringsdeltagere (menighedsråd, kirkegårde m.v.) om en sådan forsikring ønskes tegnet.

Lovpligtig ansvarsforsikring dækker skader, som køretøjet forvolder på tredje- mand og kaskoforsikring dækker skader på selve køretøjet.

Derimod er **ikke-registrerede** motorkøretøjer omfattet af selvforsikrings- og forsikringsordningen.

6.3. Ejerskifteforsikring

6.3.1. Ejerskifteforsikring (udtages af køber)

Forsikringsdeltagers køb af ejendomme, der hovedsaglig har været anvendt til beboelse af sælger, eller salg af ejendomme, der hovedsagligt er bestemt til beboelse for køber, er omfattet af lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom (lovbekg. nr. 1123 af 22. september 2015)

I forbindelse med sådanne køb kan der tegnes en ejerskifteforsikring. Ejerskifteforsikringen vil typisk, sammen med tilstandsrapporten – der beskriver ejendommens fysiske tilstand – blive fremlagt af sælger eller dennes repræsentant.

En traditionel ejerskifteforsikring dækker (skjulte) skader/mangler som den byggesagkyndige ikke har beskrevet i tilstandsrapporten, eller som den byggesagkyndige ikke har beskrevet korrekt, hvorved køber ikke har haft mulighed for at tage stilling til forholdet.

Ikke alle skader/mangler dækkes dog af den traditionelle ejerskifteforsikring, selv om skaden/manglen er skjult og ikke er beskrevet i tilstandsrapporten. Dette gælder f.eks. ulovlige el- og vvs-installationer og manglende funktionsduelighed i samme samt ulovlige kloak- og stikledninger udenfor de forsikrede bygninger.

Flere forsikringselskaber tilbyder derfor at udvide dækningsomfanget til også at omfatte sådanne forhold. Tillægspræmien herfor betales traditionelt udelukkende af køber. Såfremt ejerskifteforsikring udtages anbefales det, at denne udtages med udvidet dækning.

6.3.2. Sælgeransvarsforsikring (udtages af sælger)

I forbindelse med hushandler kan der være forhold, som ikke kan dækkes under en ejerskifteforsikring. Dette gælder f.eks.

- forhold, der er opstået efter udarbejdelsen af tilstandsrapporten
- forhold, der strider mod servitutter eller offentligretlige forskrifter
- forhold, som sælger har afgivet garanti om
- tilfælde, hvor sælger har handlet svigagtigt eller groft uagtsomt
- tilfælde, hvor sælger som bygherre eller entreprenør har opført bygningen med salg for øje.

Sælger har mulighed for at tegne en sælgeransvarsforsikring til dækning af krav opstået af nogle af de ovennævnte forhold. Denne forsikring kan højst løbe i 10 år. Et tilbud om sælgeransvarsforsikring udarbejdes typisk samtidigt med tilbudet om ejerskifteforsikringen.

6.4 Sundhedsforsikring

Det enkelte menighedsråd (forsikringsdeltager) må vurdere, om det er i overensstemmelse med de almindelige normer for, hvad der kræves af en hensigtsmæssig administration at tegne en sundhedsforsikring. Sundhedsforsikringer må ikke tegnes som bruttolønsordning.

Opmærksomheden henledes på at sundhedsforsikring for medarbejdere kan have skattemæssige konsekvenser.

6.5. Ansvarsforsikring

Der er ikke i den kirkelige lovgivning hjemmel til at finansiere tegning af ansvarsforsikring for menighedsrådsmedlemmer ("direktionsansvar") af ligningsmidler (kirkeskat).

Tegning af en sådan forsikring kan dog ske, såfremt forsikringspræmien finansieres af de enkelte menighedsrådsmedlemmer.

6.6. Forsikringer der ikke kan tegnes

Der er ikke hjemmel i den kirkelige eller anden lovgivning til at tegne følgende forsikringer:

6.6.1 Gravstedsforsikring

Der er ikke hjemmel til, at menighedsråd af ligningsmidler (kirkeskat) finansierer gravstedsforsikring for gravminder, der tilhører privatpersoner. Det påhviler ejeren af gravmindet selv at finansiere denne forsikring, hvis en sådan ønskes, da det er ejeren selv – og ikke menighedsrådet – der har ansvaret for gravmindet.

I øvrigt kan en sådan forsikring tegnes sammen med privat indboforsikring hos en række forsikringsselskaber.

6.6.2 "Konfirmandforsikring"

Folkekirkenes Ansvars- og Arbejdsskadeforsikring omfatter de i folkekirkenes tjeneste værende personer, og folkekirkenes ansatte.

Konfirmander er som sådan ikke i folkekirkenes tjeneste eller ansat af folkekirken, hvorfor de ikke er omfattet af førnævnte forsikringer.

Kommer en konfirmand til skade ved deltagelse i aktiviteter for disse (konfirmandundervisning mv.), skal skaden som udgangspunkt dækkes af en af forældrene tegnet privat ulykkesforsikring. Skyldes skaden forsikringsdeltagerens (en hos forsikringsdeltageren ansats) forsømmelige adfærd/undladelser, vil forsikringsdeltageren være erstatningsansvarlig, og skaden vil være omfattet af Folkekirkenes Ansvarsforsikring.

Forsikringsdeltager kan således ikke tegne en særskilt ansvarsforsikring for konfirmander, da denne allerede indgår i folkekirkenes forsikringsordning. Forsikringsdeltager kan ej heller tegne ulykkesforsikring for konfirmander, da der i den kirkelige lovgivning ikke er hjemmel til af ligningsmidler (kirkeskat) at finansiere en forsikring, der retteligt skal finansieres af privatpersoner.

6.6.3 Kautionsforsikring

Der er ikke længere mulighed for at tegne denne slags forsikring, da forsikringsselskaberne ikke udbyder den.

6.6.4 Retshjælpsforsikring

Der er ikke i den kirkelige lovgivning hjemmel til at tegne retshjælpsforsikring. Retshjælpsforsikring er ikke omfattet af folkekirkens forsikringsordning. Udgiften i forbindelse med eventuelle retssager må afholdes af kirkekassen.

7. Uenighed

I forbindelse med afgørelsen af en skadesag kan der opstå uenighed om en truffet afgørelse. Hvordan en sådan uenighed gribes an afhænger af hvem der har truffet afgørelsen.

7.1. Revurdering

Såfremt forsikringsdeltageren er uenig i en afgørelse fra administrator (Forsikringsenheden), kan der rettes der henvendelse til Forsikringsenheden med anmodning om en revurdering af sagen. Forsikringsenheden lader herefter sagen revurdere af en jurist, der er tilknyttet Forsikringsenheden.

7.2. Klage til Kirkeministeriet

7.2.1 Klage over Forsikringsenhedens revurderinger

Hvis forsikringsdeltageren ikke er enig i en Forsikringsenhedens revurdering af en given sag, kan forsikringsdeltageren klage til Kirkeministeriet. Klagen sendes til ministeriets e-postadresse, km@km.dk, eller pr. brev. Der medsendes dokumentation for hændelsesforløbet til brug for Kirkeministeriets sagsbehandling.

7.2.2. Klage over Gjensidige Forsikrings afgørelser

Hvis forsikringsdeltageren ikke er enig i en afgørelse fra Gjensidige Forsikring, kan der rettes henvendelse til Kirkeministeriet, der herefter vil vurdere om der er grundlag for videre tiltag.

7.2.3. Klage over Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikrings afgørelser

Klager over Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikrings (AES) afgørelser i forbindelse med arbejdsskader kan indbringes for Ankestyrelsen, jf. bestemmelsen i § 44 i bekendtgørelse af lov nr. 216 af 27. februar 2017 om arbejdsskadesikring.

8. Rådgivning

I tilfælde af spørgsmål til folkekirkens forsikringer kontaktes Forsikringsenheden.

Ligeledes kan Forsikringsenheden konsulteres i forbindelse med forsikringsdeltagerens ønsker om tegning af andre forsikringer end dem, som er omfattet af Folkekirkens Forsikrings- og Selvforsikringsordning, jf. pkt. 6 (Andre forsikringstyper) Det er forsikringsdeltagerens eget ansvar at vurdere betingelser og vilkår mv. for andre forsikringstyper.

Som sidst mulighed kontaktes Kirkeministeriet.

9. Økonomi

9.1. Kontanterstatning

Hvis en skade er dækningsberettiget, kan forsikringsdeltageren i ganske særlige tilfælde søge om kontanterstatning i stedet for refusion af afholdte udgifter til dækning af skaden.

Dette vil typisk være relevant i de tilfælde hvor

- det beskadigede ikke ønskes genanskaffet
- der ønskes en anden placering (f.eks. af en nedbrændt bygning)
- der ønskes et billigere alternativ (til f.eks. en stjålet genstand).

Ønsket om kontanterstatning fremsættes over for Forsikringsenheden med begrundelse for dette ønske. Herefter vil forsikringsdeltageren blive bedt om at indhente tilbud/oplysning om hvad det ville koste at genanskaffe/genopføre de beskadigede/stjålne. Hvis beløbet er over 50.000 kr. skal der indhentes flere tilbud, som alle indsendes til Forsikringsenheden.

9.1.1. Kontanterstatning ved løsøre

Ved løsøre udbetales 70 % af det beskadigede/stjålne løsøres værdi, da der typisk er mulighed for at få mængderabat. Ved særligt værdifulde genstande foretages særskilt vurdering.

9.1.2. Kontanterstatning ved bygning

Ved bygning udbetales den fulde værdi af det bedste – som udgangspunkt det billigste – genopførelses- eller reparationstilbud forsikringsdeltageren har indsendt.

9.2. Indestående på forsikringsdeltagers bankkonto

Offentlige myndigheder, herunder menighedsråd og provstiuvalg, er ikke omfattet af pengeinstitutternes indskydergaranti. Kassebeholdningen bør derfor være mindst mulig og evt. anbringes i flere pengeinstitutter.

9.3. Regres

Regres går – kort fortalt – ud på, at Forsikringsenheden kan få (noget af) det udbetalte erstatningsbeløb refunderet. Dette gælder hvis det er en kendt skadevolder uden for Folkekirken, der har forvoldt skaden. Det kan være en auto-skade – f.eks. at en bilist har påkørt en kirkegårdsmur – eller en erhvervsansvarsskade – f.eks. at en erhvervsdrivende har begået en fejl der medfører skade på folkekirkens ejendom.

Det er i disse sager vigtigt, at skadevolder anmelder skaden til sit forsikrings-selskab, og at det bliver sikret, at der er dokumentation for skaden.

10. Stikprøver

I forbindelse med Forsikringsenhedens skadesagsbehandling bliver der årligt foretaget stikprøvekontrol af, om der er indhentet de foreskrevne mere end ét tilbud på udbedring af skader på over 50.000 kr., og om der er angivet oplysning om tilbudsgivers identitet og pris.

Der bliver endvidere udført stikprøvevis kvalitetskontrol af Forsikringsenhedens sagsbehandling mht. underliggende dokumentation, korrespondance med skadeanmelder og en vurdering af om afgørelsen er i overensstemmelse med betingelserne i forsikringshåndbogen.

11. Ofte stillede spørgsmål

I dette afsnit vil der blive gennemgået nogle af de områder, der ofte bliver stillet spørgsmål om.

Hvordan skal nøgler opbevares for at forsikringen dækker?

Det vigtige er, at nøgler og kode opbevares på en anden matrikel end forsikringsstedet. Forsikringen dækker ikke tyveri fra pengeskab eller pengeboks, hvis tyven har brugt nøglen eller koden til dette, og disse har været efterladt på samme matrikel, som pengeskabet eller pengeboksen har været opbevaret på. Dette gælder selvom de er efterladt i en anden bygning på samme matrikel. Her dækker forsikringen altså stadig ikke. Se nærmere under pkt. 614.2 jf. pkt. 907.

Er tyveri fra en nedgravet olietank dækket af forsikringen?

Tyveri af olie fra aflåst tank er dækket, såfremt tanken er nedgravet og sikret ved hjælp af dæksel og hængelås, og såfremt der konstateres synlige tegn på vold på dæksel og/eller hængelås, jf. punkt 907 c).

Skal menighedsrådet tegne forsikring mod netbankstyveri?

Netbankstyveri er dækket under folkekirkens selvforsikringsordnings almindelige tyveriforsikring, hvorfor menighedsrådet *ikke må* tegne særskilt dækning herfor, jf. punkt 907 b)

Dækker forsikringen angreb af rotter og andre skadedyr?

Der er ikke indeholdt en skadedyrsforsikring i forsikringsordningen, men rotter er heller ikke særskilt undtaget.

Vurderingen går derfor på "pludseligheden", jf. pkt. 310, hvilket typisk ikke vil være opfyldt, når det blot konstateres, at der har været rotter.

I de tilfælde, hvor rotter har været inde i bygningen og gnavet hul på synlige som skjulte rør, og der sker vandskade i bygning, vil der typisk være dækning, da der er tale om pludselig vandskade/udsivning fra skjulte rør, jf. afsnit 3.2.5.1.

Hvad dækker forsikringen ved byggearbejder (entreprise)?

Forsikringen dækker skade på selve byggeobjektet som på eksisterende bygninger, ligesom dækning også gives for forsikringsdeltagers erstatningsansvar som bygherre samt i et vist omfang entreprenørernes erstatningsansvar.

Se nærmere under afsnit 3.4.

Dækker forsikringen angreb af skimmelsvamp?

Skimmelsvamp er *ikke* en dækningsberettiget svampeskade med mindre udbruddet direkte kan henføres til en anden dækningsberettiget skade (f.eks. vandskade fra skjulte rør, jf. pkt. 311.1.

Hvornår skal man anmelde en arbejdsskade? – og hvordan?

Som hovedregel skal en arbejdsulykke anmeldes senest 9 dage efter ulykken er sket, dog skal der kun anmeldes, hvis der er én fraværsdag eller mere ud over tilskadekomstdagen.

Forsikringsdeltager skal anmelde en arbejdsskade (arbejdsulykke) til Arbejds-markedets Erhvervs sikring (AES) elektronisk via EASY, jf. dette link:

<https://easy.aes.dk/easy/>.

Hvordan dækker forsikringen ved menighedsrådets køb og/eller salg af fast ejendom?

Alle bygninger og løsøre som tilhører Den danske Folkekirke vil automatisk være omfattet af Folkekirken Forsikrings- og Selvforsikringsordning, jf. pkt. 110 og 210 i forsikringshåndbogen.

Forsikringsenheden skal ikke underrettes om menighedsrådets (forsikringsdeltagers) køb og/eller salg af fast ejendom.

Hvordan er kunst på kunstudstillinger dækket forsikringsmæssigt?

I forbindelse med udstilling, hvor menighedsrådet stiller kirkens lokaler til rådighed, så en kunstner kan udstille sine kunstværker, fx med salg for øje, er de udstillede kunstgenstande ikke omfattet af folkekirkens selvforsikringsordning.

Kunstværkerne vil derfor ikke være forsikret mod fx tyveri og hærværk, med mindre kunstneren selv har tegnet en forsikring, der dækker udstillingen.

Hvis der er tale om en udstilling, hvor forsikringsdeltager har bedt en kunstner om at udlåne kunstværker, som i en periode kan udsmykke kirkens lokale til glæde for brugerne, vil folkekirkens selvforsikringsordning dække tyveri eller beskadigelse af de udstillede værker, såfremt der er tale om en dækningsberettiget forsikringsbegivenhed.

Det er derfor afgørende, at der er klarhed over om det er forsikringsdeltager eller kunstneren, som har den største interesse i udstillingen og derfor bærer risikoen for værkerne.

Erstatningen bliver som udgangspunkt fastsat ud fra kunstværkernes genanskaffelsespris, jf. pkt. 623. Det vil sige genanskaffelse af materialer – med andre ord vil f.eks. leret, malingen og lærredet blive erstattet.

Hvis der er tale om en ”anerkendt kunstner”, vil erstatningen blive fastsat ud fra kunstværkets handelspris. Vurderingen af om der er tale om en anerkendt kunstner vil ske via retningslinjer fra Akademiraadet. Fastsættelse af værkets pris vil ske med hjælp fra auktionshus el. lign., ikke iht. kunstnerens egen vurdering.

Hvordan er lånte musikinstrumenter til brug ved f.eks. kirkekoncerter dækket?

Hvis menighedsrådet har lånt et instrument til brug for en kirkekoncert, er skader på dette instrument dækket af selvforsikringsordningen, da genstande tilhørende tredjemand også er dækket når forsikringsdeltageren i øvrigt bærer risikoen herfor. Se nærmere under pkt. 3.2.5.3.

Må menighedsrådet tegne andre forsikringer?

Det er ret begrænset hvilke andre forsikringer menighedsrådet (forsikringsdel-tager) må eller kan tegne. Se nærmere under afsnit 6. Andre forsikringstyper.

Hvordan er frivillige dækket mht. arbejdsskader og ansvar?

Der gælder ret komplicerede regler mht. arbejdsskader – se nærmere under afsnit 5.3.1 – men det er i alle tilfælde Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring (AES) der foretager vurderingerne og træffer afgørelserne.

Personer der yder frivilligt ulønnet arbejde eller midlertidigt stiller deres arbejdskraft til rådighed for Folkekirken er dækket af ansvarsforsikringen – se nærmere under afsnit 4.

Bilag 1 – vejledning i mekanisk sikring mod tyveri

Ansvaret for tyverisikringen påhviler menighedsrådene

Med baggrund i de mange tyverier og forsøg på indbrud, der har været i folkekirkens bygninger, har Marsh A/S sammen med repræsentanter fra Kirkeministeriet besøgt tilfældigt udvalgte kirker for at registrere, hvorledes tyverierne er foregået, hvad der er stjålet, og om det var muligt at foretage forbedringer, der ville vanskeliggøre indbrud og indbrudsforsøg.

Generelt kan det konstateres, at der ikke er sket indbrud og/eller skade direkte på selve kirkebygningerne. Hovedparten af indbruddene er sket i tilhørende bygningskomplekser, såsom sognegårde, kirkekontorer og garageanlæg.

Det er menighedsrådenes ansvar som et led i det almindelige tilsyn med bygningerne at sørge for, at disse er forsvarligt sikret. Menighedsrådene bør derfor løbende være opmærksomme på, om tyverisikringen er tilstrækkelig eller om det er nødvendigt med nye tiltag. Sikringen behøver ikke at blive meget kostbar, ved at brug af sund fornuft kan der findes rigtig mange løsninger der kan besværliggøre indbrudstyvens arbejde. Det kan anbefales at se de steder der skal sikres med en indbrudstyvs øjne, dvs. forestille sig at man selv vil forsøge at skaffe sig adgang, hvad vil så forsinke og hvad vil forhindre. En sådan øvelse vil sandsynligvis også hurtigt afdække de steder der mest oplagt trænger til at blive sikret.

I denne orientering er angivet en række forslag til, hvordan porte m.v. på en enkel måde kan sikres bedre mod indbrud, samt nogle helt enkle og billige, generelle sikringstiltag.

Det Kriminalpræventive Råd yder i øvrigt gerne råd og vejledning om tyverisikring i det konkrete tilfælde.

Sikring af porte i forbindelse med garageanlæg, redskabsrum etc.

Der har været en del indbrud i garager og redskabslokalteter, hvor der blevet stjålet traktorer, mindre maskiner samt håndværktøj.

Hovedparten af indbruddene er sket ved at brække låseanordningerne op, på trods af at der flere steder har været monteret godkendte låseenheder.

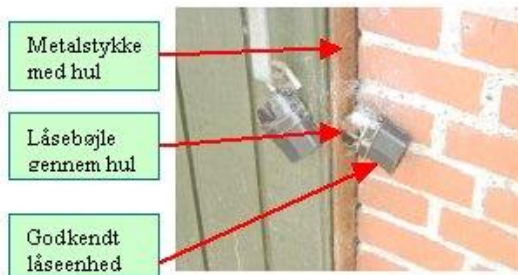
En bedre tyverisikring kan foretages som vist på de følgende sider.

Aflåsning af port

Metalstykke med hul til låsebøjle fastgøres til murværk eller anden solid konstruktion på bygning

Låsebøjle fastgøres til port

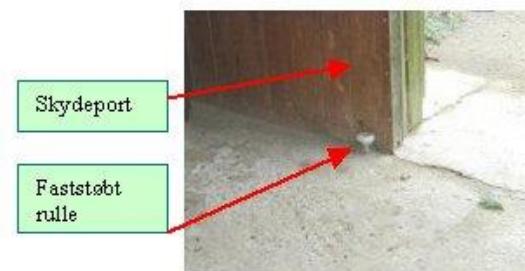
Låsetype skal være af en kvalitet svarende til Skafor rød.

Sikring af port i bund

Det er vigtigt, at der ikke er mulighed for at vride/trykke porten op i modsatte side af aflåsningen

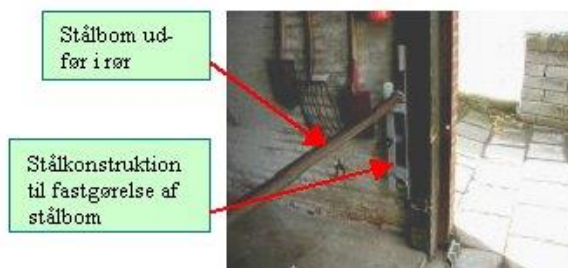
Dette kan sikres ved, at der faststøbes en rulle (som vist her) eller blot et stykke fladjern i gulvet.

Sikring mod fjernelse af større enheder fra garageområde

På trods af sikring mod opbrud af port har der været tilfælde, hvor det er lykkedes for tyvene at bryde ind og fjerne selv større maskinenheder.

Dette kan besværliggøres ved at opsætte indvendig stål-bom, der er

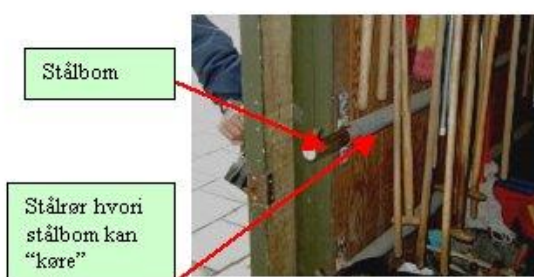

fastgjort og låst til bygningen.

Flere bomme, som vist her, vil give en god sikring.

Det er vigtigt, at stål bom er forsvarligt fastgjort i modsat side af låseside.

Dette kan f.eks. gøres ved at montere et lidt større rør, som stål bommen kører indeni.

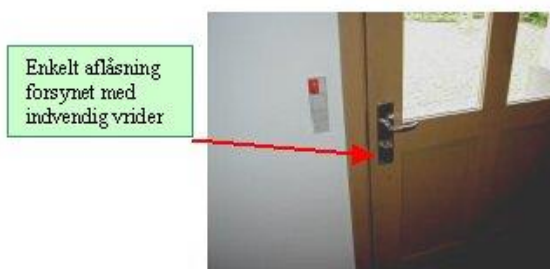
Grundlæggende kan indbrudstyve ikke lide at have lys til deres arbejde. Derfor anbefales det at installere lamper med sensorer der tænder automatisk, det vil forstyrre indbrudstyven i hans forehavende. Yderligere vil dette også forbedre det fysiske arbejdsmiljø for dem der har lovlig adgang på stedet.

Sikring af døre

Døre til det fri kan sikres med ekstra nøglebetjent låseenhed.

Øverste foto viser aflåsning af yderdør med vrider på indvendig side.

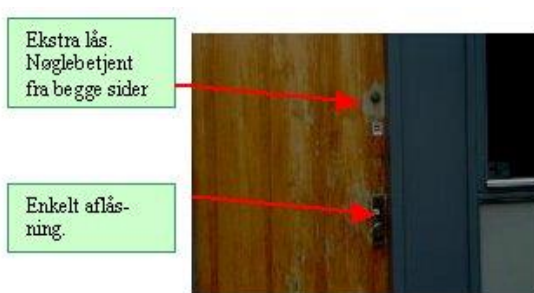
Det er særdeles nemt at fjerne/itruslå en rude og via det fremkomne hul stikke armen ind og åbne døren via

den indvendige
vrider.

På dette foto er
døren forsynet
med en ekstra
låseenhed, der
er nøglebetjent
på begge sider.

Ved at forsyne
døren med den
ekstra låseen-
hed er det be-
sværligt for
eventuelle tyve
at skaffe sig en
nem flugtvej.

Låsecylindere
bør generelt
sikres med cy-
linderring, der
besværliggør
brug af værktøj
ved forsøg på
at vride låsen
itu.

Ved runde cy-
lindere virker
ringen ved, at
den drejer
rundt, og ved
ovale cylindere
virker den ved
en konisk ud-
formning.

Bilag 2 – vejledning i forebyggelse og bekæmpelse af skimmelsvamp

Skimmelsvamp kan påvirke beboernes helbred og give alvorlige sundhedsproblemer. Det er derfor vigtigt at forebygge forekomst af skimmelsvamp, og hvis der alligevel er mistanke om skimmelsvamp i en tjenestebolig eller kirkebygning, straks at tage fat i problemerne og få dem løst så hurtigt og effektivt som muligt.

Der henvises til følgende:

<http://www.kirketrivsel.dk/indhold/vejledning-om-h%C3%A5ndtering-af-skimmelsvamp>

(Vejledning af 27. maj 2014)

(Nationalmuseets brev af 3. december 2009)

Stikordsregister

A

AB 92 7; 11; 22; 24
Afværgelse af skade 10; 19; 38
Andre forsikringstyper 5; 56; 59; 63
Anmeldelse af skade 30; 40
Ansatte i folkekirken 4; 49; 50; 51;
52
Arbejdsmaskiner 3; 29; 43

B

Biskopper 42; 46; 56
Brandskade 2; 27
Brilleskader 2; 9
byggesagkyndig 3; 33
Bygherreansvar 3; 43

C

Computer 27
Containere 13
Cykler 17

D

Dækningsområde 4; 38; 46

E

Ejerskifteforsikring 5; 57
Erhvervsansvar 35

F

Fareafværgelse 3; 44
fejlkonstruktion 12; 36
forebyggelse 5; 9; 36; 68
Forsikringssted 10; 11; 19
Forsæt 30; 39
Frivillige 4; 47; 48; 49; 63
Fællesbetingelser 11; 19

G

Gravsteder 25; 27

H

Honorar 3; 33
Hærværk 2; 27

I

indbrudstyveri 19; 21; 23
insekter 11; 23
inventar 9; 17; 18; 24; 25; 26; 33
IT-udstyr 2; 13; 25; 26; 27

K

Kirkesølv 25
Klage 59
Kontanterstatning 5; 25; 60
kortslutning 2; 20; 27
Kurser 4; 50

N

Nationalmuseet 3; 33; 34
NemKonto 16; 34
Netbank 20

O

Olietank 20; 61
Orgel 14; 24; 27

P

Pengeskab 17; 20; 25; 26; 61
Produktansvar 3; 37; 44
Provster 42; 46; 56
Præster 42; 46; 56

R

Refusion 5; 54
Regres 5; 60
Rejseforsikring 5; 56
Røveri 2; 21; 28
Rådgivning 5; 59
Rådskader 21; 24

S

Selvrisiko	2; 3; 10; 19; 26; 30; 31; 43
Simpelt tyveri	12; 21
Skadedyr	61
Skimmelsvamp	5; 62; 68
Skybrud	21
Snerydning	3; 44
Sundhedsforsikring	5; 58

T

Tilbud	3; 34; 57; 60; 61
Tilsyn	9; 33; 36; 64

Tingskade	30
Tyverisikring	64
Tøbrud	13; 21

U

Udbetaling	3; 8; 10; 16; 25; 34
Ulykkesforsikring	58

V

Vandalisme	2; 27
Vandskade	2; 13; 24; 27; 33; 61; 62
Vedligeholdelse	9; 19
Vejledning	5; 64; 68